

Didėji Karė.

Smarkiausi musiai dabar traukiasi vakarinėj Lenkijoj. Atėjus žinia Berlinan apie sumušimą rusų prie Lodz ir užėmimą to miesto, berliniečiai džiaugėsi, kaip maži vaikai kokį žibutį gavę, nes manė, kad rusai jau galutinai tapo įveikti. Net vokiškos kariuomenės vadovas, kurį vokiečiai augščiau Napoleono mėgina pastatyti, savo raporte turėjo šaldyti vokiečių džiaugsmą, pranešdamas apie vokiečių laimėjimą, bet drauge apreiškė, kad tuom musio laimėjimu, nors jame labai daug vokiečių krito, dar rusų kariuomenė netapo taip pergalėta, kad ji atsigrįbtai negalėtų; vokiečių musio laimėjimas prie Lodz sulaukė vien rusus nuo įsiveržimo Silezijos ir Poznaniaus provincijon, kur jie būtų galėję prieš vokiečius lenkus sukleiti. Didesnės svarbos vokiečių musio laimėjimas neturi; miestas Lodz, tą pripažįsta net vokiečiai, tai nesvarbi vieta; tvirtovės neturi, todėl ji patį vokiečiai apleidė, nes jų kariuomenė kitur buvo reikalingesnė. Bet-gi prie Lodz vokiečių krito apie šimtas tūkstančių, o rusų dar daugiau. Kad rusai, pralaimėję musį prie Lodz, nenusigando per daug, tą rodo ir tas, kad viena jų armija vis laikosi Prusuose Soldau apeliokėse ir Prusų Lietuvoj.

Vokiečių kariuomenė, įveikusi rusus ir prie Mlaves, traukia vėl prie Varšavos, kurią Vokietijos cėsorius nori iki Kalėdų užimti ir ten leisti savo kareiviams pasilsėti. Bet su tuom gali jam taipiau nepasisekti, kaip ir su ažiūniu Paryžiaus, kurį jau perėitą rudėnį žadėjo paimti. Vokiečių kariuomenė, vedama generolo Hindenburg, traukia prie Varšavos ilga linija tarp Vislos ir upės Bzuros; užėmė Lowiczą; į pietus nuo Rawos rado pasitraukusių rusų sudrūtintas apkasas stovyklas, kur prasidėjo smarkus mušis. Rusų kariuomenė, perėjusi upę Bzurą, išnaikino visus tiltus ir tokiu būdu sulaukė vokiečių traukiamą prie Varšavos. Dvi pertoli nužengusios vokiečių kariuomenės dalis, tapo rusų užpultos ir suvisu išnaikintos, liko vien 50 gyvų kareivių, kurie tapo sumiti. Dabar vokiečiai yra vėl nuo Varšavos tik 30 anglų mylių; be abejonės, prasidės vėl didelis mušis, nes abiem pusėm vis ateina pastiprinimai. Tuli žinovai spėja, jog Varšava, kad išvengus miesto išnaikinimo, pasiduos be musio, bet apie tai reikia abejojti, nes Lenkijos sostinė, nors ir ne naujausios mados, visgi yra didžiausia Lenkijos tvirtovė.

Rusai drutina savo pozicijas, o mieste yra taipgi gana skaitlinga kariuomenė; kita jų armija stovi užpakalij generolo Hindenburg armijos. Sulyg rusų karės ministerijos žinių, vokiečiai tapo sumušti šiaurinėj Lenkijoj, prie miesto Dobryn. Rusams teko daug vokiečių pontonų. Ties Varšava gana dažnai atlekia vokiški orlaiviai ir miestan mėtė bombas, bet jos daugiau blogo padarė civiliškiems miesto gyventojams, negu kariuomėnė.

Iš Galicijos taipgi praneša apie rusų besitraukimą atgal. Sulyg Austrijos valdžios garsinamų žinių, rusai tapo nuvyti nuo Krokav, rengiasi net pasitraukti iš Lvovo; buk jie traukiasi net iš Bukovinos. Sulyg paeinančių iš to paties šaltinio žinių, jie tapo išvyti iš perėjimų Karpatų kalnuose. Sulyg gi paeinančių iš Petrogrado žinių, rusų kariuomenė traukiasi iš vieny vietų, nes formuoja kitaip musio liniją. Aplėdžia mažiau svarbias pozicijas, o daugiau kareivių surenka svarbesnėse. Krokavo ir Przemyslio vienok neapleido.

Vyriausiasis Rusijos kariuomenės vadovas leido Lenkijoj tver-

ti lenkiškus liuosnorių legijonus. Kareiviai tų legijonų gaus senovės lenkiškus uniformus, lenkus aficerius. Kalbą vartos lenkišką. Kaip sako, yra jau vienas legijonas iš 4,000 lenkų liuosnorių. Lavinsis jie porą savačių, o paskui bus pasiusti prieš vokiečius ir turės progą susiremti su Austrijos lenkų legijonais.

Nuo musio lauko Serbijoj Austrijos valdžia negarsina žinių apie austrų laimėjimus, tai matyt serbų garsinamos žinios apie jų laimėjimus turi pamatą. Sulyg žinių iš Niš, serbų ir montenegrų kariuomenės susijungė ir įsiveržė vėl Hercegovinon ir drauge traukia prie Serajevo, tos provincijos sostinės.

Ant vakarinio musio lauko, taigi Belgijoj ir Francuzijoj, nieko svarbesnio neatsitiko, bent nieko tokio, kas vienai, ar kitai pusei persvarą atgabenti galėtų. Vokiečių pirmyn žengimas pasirodė, o francuzai už tai pirmyn žengti pradėjo, bet netoli nužėgė. Sujungti anglų ir francuzų kariški laivai bombarduoja Belgijos pajūrius ir veja vokiečius nuo jurių pakrančių. Vokiečių mėginimai traukti prie Francuzijos porto Calais vėl niekais nuėjo, nes jie tapo talkininkų sulauktyti. Mat daug vokiečių kareivių iš Belgijos ir Francuzijos pasiusta Lenkijon prieš rusus. Kaizeris pirma nori rusus įveikti, o paskui visą kariuomenę mano siųsti prieš talkininkus Belgijon ir Francuzijon. Sujungtos talkininkų kariuomenės stumia vokiečius iš Flandrijos ir tas gana gerai iki šiol sekasi. Prie Middlekierke vokiečiai ant pozicijų užviko dieles nuo kariškų laivų kanuolės, ir pradėjo angliskus kariškius laivus bombarduoti, bet greitai nutilo. Turbut anglų laivų kanuolių šūviai vokiškas kanuoles sugadino. Prie Antwerpeno vokiečiai surinko naują armiją iš 150,000 kareivių. Mat jie dar vis neišsivadė noro, nors daug kariškų laivų nužudė, mėginti veržtis Anglijon.

Ant musio lauko francuzai atsigabeno naujas, Crensoto padirbas kanuoles, kurios, kaip užtikrina žinovai, yra daug geresnės už vokiškas Kruppo padirbas. Francuziškos ir tuomi yra geresnės, kad jos daug lengvesnės. Francuziškos kanuolės prie Arras greitai nutildė didžiausias vokiškas; jos ir siekia toliau.

Francuzijos karės ministerija garsina, jog talkininkai užėmė kelias naujas pozicijas prie Nieuport ir St. George. Į rytus ir šiaurius nuo Ypres išstūmė vokiečius iš jų apkasų ant viso linijos tarp Richebourg, L'Alvoe ir La Basse. Kad vokiečiai turėjo nepasisekimus Belgijoj prie Dixmude ir Bixchoote, tą jie patį pripažįsta.

Argonne giriose, Aisne papuolose ir Alzatijoj nieko svarbesnio neatsitiko, viskas pasiliekta taip, kaip buvo. Vokietijos cėsorius, kuris buvo susirgęs plaučių sloga, ar uždegimu, jau išgijo ir iškeliavo ant karės lauko Francuzijon. Francuzai iš to džiaugiasi, nes žino, kad cėsorius, pats apie karės vedimą menkai įsivaišdamas, savo besikišimąis trukdo darbą daugiau išmanąčių generolų.

Iš Petrogrado pranešama, jog Japonija tuoj siunčia Rusijai pagelbon 300,000 kareivių, kurie Siberijos geležinkelio neužligo atkaks ant karės lauko. Vėliau jie pasiųs savo kareivių dalį pagelbon talkininkams Francuzijon.

Skotijos pakrantėse vėl tapo paskandinti du vokiški kariški laivai. Tuom Anglija Vokietijai atmoka už bombardavimą ant virų angliskių miestų ir užmušimą poros šimtų gyventojų, tame moterų ir vaikų.

Ant karės lauko su Turkija nie-

ko svarbaus neatsitiko. Rusai vis laikosi Armenijoj, o turkų kariuomenė laivais gabenama į Batumo aplinkines, kurį rengiasi bombarduoti. Angliški ir francuziški kariški laivai iš didelių kanuolių bombardavo Dardanelių siaurumos tvirtovę ir kelis fortus drūčiai pagadino.

Anglija anektavo Turkijai prigulėjusį Egiptą ir jį savo valdyba pagarsino. Prielankų Turkijai jo valdoną atstatė nuo vietos.

Tarp Turkijos ir Italijos, dėl suareštavimo italisko konsuliato tarno, kilo dideli nesutikimai, kurie gali karę pagindyti. Italija taipgi kaltina Turkiją, buk jos agentai kursto mahometonus kolonijoj Tripolis, neseniai Italijos nuo Turkijos atimtoji. Italija pastatė Turkijai ultimatum, tai jeigu toji Italijos reikalavimo neįspildys, turės kilti karė. Vokietija stengiasi Italiją nuo besikišimo karėn sulaukyti, bet Italijos gyventojai nori karės ir karėn stumia savo valdžią, nors valdžia karės nenori. Ryme buvo smarkios priešingos vokiečiams demonstracijos. Austrija neužsitiki Italijai ir gabena kareivius prieš juos.

Iš Petrogrado platinasi žinia, buk Rumanija ir Grekija sutinka įsikišti karėn talkininkų pusėn prieš Austriją ir Vokietiją. Bet patvirtinimo tos žinios iš kitų šaltinių iki šiol nėra.

SUVIENYOTOS VALSTIJOS IR MEXIKA.

Amerikonai rodo pasitraukę iš jų užimto Meksiko porto Vera Cruz ir ten savo sostinę perkėlė tuometiniam prezidentas Carranza, bet dabar vėl kilo nesutikimai tarp Suvienytų Valstijų ir Carranzos, kuris nenori Suvienytų Valstijų klausyti. Pačioj gi Meksikoj kaip nebuvo ramumo, taip ir nėra. Dabar vėl traukiasi naminė karė buvusio revoliucionierių vadovo Carranza su išrinktu konvencijoj mieste Aguas Calientes, Villos šalininku Guiterrez. Musiai pasitaiko visai prie Suvienytų Valstijų rubežių Sonora valstijoj. Kulkos lekia per rubežių ir Suvienytų Valstijų pusę užmuše, arba sužeidė 56 žmones. Suvienytų Valstijų valdžia pareikalavo, kad per rubežių nebūtų šaudoma, nes jeigu tas atsitiks, stovinti prie rubežiaus Suvienytų Valstijų kariuomenė kanuolių ir karabinių šūvių atsilieps ant meksikonų provokavimo, o jeigu reikės, kareiviai peržengs rubežių.

Guiterrez'o kareiviai potam nešaudė per rubežių, bet Carranzos kariautojai laido kulkas, kaip ir pirma ir kaip sako, jis da-gi pranešė, jog laikys pradėjimu karės, jeigu Suvienytų Valstijų kariuomenė šaudytų per rubežių ir jo, Carranzos, kareivių stovyklas.

Suvienytų Valstijų toli siekiančios kanuolės ir jeigu reikės, jų baterijos apibers šrapneliais Carranzos kariautojų stovyklas. Potam jau tikros karės išvengtų nebūtų galima; įsiveržimas amerikų Meksikon gal suvienytų ten besipajaujančias partijas ir visi stotų prieš įsiveržėlius.

Prie Meksikos rubežių, sustiprinimui ten buvusios kariuomenės, Suvienytų Valstijų karės ministerija siunčia dar 3,500 kareivių su toli siekiančiomis ir mašini nėmis kanuolėmis ir kaip apreiškė, kareiviai tie pasiusti ten neužvy gaudyti. Kariuomenė ten pasiusta turi maisto ir amunicijos dešimčiai dienų. Generol Bliss, vadovui Suvienytų Valstijų kariuomenės, priskyta, nepaisant pasekmių, neleisti meksikams šaudyti į Suvienytų Valstijų pusę. Bet jeigu jie nepaklausys orisais kareiviams peržengti rubežių ir karę pradėti, generol Bliss turi daugiau kareivių negu būn besipešanti meksikonų vadovai.

Iš Karės Lauko.

Londonas, gruodžio 16 dieną. Stipri vokiška eskadra, kuri prasydo per anglų laivyno ratą, bombardavo Anglijos pakraščio miestus Scarborough, Hartlepool ir Whitby—miestus beveik pusauekij tarp Edinburgo ir Londono. Apie 60 kareivių ir civiliškių žmonių laike bombardavimo tapo užmušta, apie 150 sužeista ir didelių nuostolių padaryta nuocaybė.

Hartlepool miesto bombardavimas buvo smarkiausias. Anglų sargybos laivai tapo išsauti bevioliniu telegrafu pagelbon ir pradėjo vtytis užpuolikus, bet vokiškiems laivams pasisekė laike miglos ištrukti.

Kad bombarduoti Anglijos pakraščio miestus, šie laivai turėjo padaryti apie 400 mylių nuo savo uosto prie Helgoland salos.

Londonas, gruodžio 17 d. Vokiški oficialiai ir pusiau-oficialiai pranešimai, kurie čia gauta šį vakarą, tvirtina, kad rusai pradėjo trauktis atgal išilgai visą frontą ir todėl vokiečiai tvirtina, kad jie laimėjo pergalę "išilgai visą liniją."

Pirma to vokiški oficialiai pranešimai nurodė, kad vokiečiai įvarė kalną į rusų centrą linkui Sochaczewo, 30 mylių nuo Varšavos. Oficialis pranešimas, kuriame kalbama apie "didžiausią pergalę," nepaminė vardais, kur ir koki musiai buvo laimėti. Pasitraukimas rusų atgal išilgai visą frontą skaitomas pergalė.

Rusai iš savo pusės apie tai nieko nesako. Atpenč, telegramas iš Varšavos kalba apie didelį mušį, kuris siaučia ties Sochaczewu. Vokiečiams, sak, pasisekė užimti vietą tuojaus šale Sochaczewo.

Petrogradas, gruodžio 17 d. Nekurie vokiški belaisviai, pakliuvusie į rusų rankas laike mušio ties Lowicz, sako, kad jie atvaryti Lenkijon nuo Francuzijos fronto ir kad kaizeris išdavė paliepiną paimti Varšavą už bent kokią kainą.

"Vakaruose mes dar turėme lauko pasirokuoti,"—sako belaisviai,—musų užduotis dabar yra Lenkijoj."

Londonas, gruodžio 17 d. Kaizeris nusiuntė ypatingą laišką Italijos karaliui Viktorui Emanueliui, prašydamas jo, kad jis nesiikištų karėn ir nestotų talkininkų pusėn. O jeigu aplinkybės, "kurių Vokietija negali sukontroliuoti," verstų Italiją imti ginklą, tai kad tuomet jis pradėtų planus susitaikimui visų viešpatijų.

Aplinkybės, "kurių Vokietija negali sukontroliuoti," reiskia nurodymą į Turkiją,—jeigu ji užgautų Italijos interesus.

Šitas kaizerio laiškas tapo atvežtas kunigaikščio von Buelow, kuris tapo paskirtas speciališku Vokietijos atstovu Italijoj ir kuris atvyko Ryman.

Vokietija bijosi įsikišimo Italijos daugiaus negu kito, nes įsikišus Italijai, Austrijos viešpatija subyrėtų, kaip kazyrų kaladė. Tuomet tik vienai Vokietijai prisieltų muštis su visais savo priešais, nes Turkija gali duoti tikrai labai menką paspartį.

Petrogradas, gruodžio 17 d. Serbai, išviję austrus iš savo šalies, įėjo Bosnijon ir užėmė Višegradą.

Serbijos karalius Petras sugrįžo iš Belgrado į Niš.

Londonas, gruodžio 17 d. Vokietija išleido du paliepinus, kad padidinti savo armijas. Sulyg vieno paliepimo: laudsturnistai rimė 1875 metuose arba ankėčiau, turi stoti į pulkus. Kitas paliepinas liepė stoti pulkuosna įsiems naujokams, kurie turė stoti liuososna 1915 metais.

Iš Lietuvos.

(Paimta iš laikračių)

Mariampolė.

Kai vokiečiai atėjo Mariampolėn, buvo nedėlios diena. Žmonės ėjo bažnyčion. Tik umai pasimatė buriai kariūnėms, skubiai traukiančios Kaunon. Pasigirdo keletas šūvių. Tai buvo ženklas, kad jau neprietelis arti. Žmonės, tarsi perkuno trenkti, nežinojo, kas daryti. Bažnyčion ėjusieji visi grįžo atgal ir bėgo namo. Iš miesto gyventojai kraustėsi: kas turėjo vežimą—važiuoti važiuo, pasidėmė reikalingesnių daiktų; kas neturėjo kuo važiuoti—ant pečių nešini maišais traukė Prievų link—Užnenūnė.

Rytojaus dieną arčiau pasigirdo armotų šūviai, o jau utarninke pasipylė ugnis netoli Mariampolės—tarp Gižų ir Mariampolės: per visą dieną buvo didelis šaudymas. Tuoj netoli Mariampolės pradėjo degti ukinių triobos. Pasipylė keliai ir laukais važiuoti ir pėksčių kaimo gyventojų, bėgančių nuo ugnies. Vaziuoja žmonės ir vežimus susidėję drabužių, patalų ir maisto kokiai dienai ar kitai ir varosi su savim gyvulių būrelį. O žmonės pulkais pakelėm stovi ir klansinėja bėgančių, kur vaziuoja ir kas ten girdėti, iš kur vaziuoja. Visų atsakymas—'bėgim nuo ugnies'. O kur bėga—ir patį nežino.

Baisus reginys! Anoj pusėj miesto armotos grūnija, net žemė dreba, kur tik akį mes—gaisras. O čia žiūrėk, kas gyvas bėga, kur akis veda ir kojos neša. Ant greitųjų negalima ir pernanyti, ar laukt neprietelio su ugnia atcinant, ar bėgt viską pametus, ir tą pusę, nuo kur dar nesivilina. Ypač labai bangu buvo jauniems vyrams. Mat, žmonės pradėjo kalbėti, kad prusokai jaunuosius imą ir gabenasi į save. Taigi daugiausia jauni ir bėgo tolyn į Užnemunę.

Utarninke, sutemus, paliovė armotos griovė. Viskas nutyko. Vėjelis paliovė putę, tarsi įjeig rėtę. Ant rytojaus neprietelis ėmė mušt iš armotų, ir tuojau uždegė apie desimties ukinių triobas.

Jau baisumas didesnis, jau ugnis artinasi, jau ir kurie likom namie pradėjom nerimauti. Iš as su savo draugais kalbam: Gal ir gerai tie padarė, kurie pasiša lino... Bet rimtai apgalvojus, pasirodo, kad dažnai nuo vilko bėgdamas, gali ant meškos užbėgti.

Neužilgo paliovė granatos lėkusios viršum galvų ir aptilo šaudymas. Jau šitį pasirodė vokiečių žvalgų būrelis. Dar baimė didėja, nes nežinia, ką jie darys... Bet prusai žmonėms nieko nedarė. Tik tai labai bloga, kad nesutikabli—nežina, ko reikalauja!

Po kiek laiko pradėjo grįžti išėjusieji. Ėmėm vieni kitų klusinti, kaip kam kur ėjosi: kiekvienas pasakoja savo įspūdžius. Pasirodo, kad nė vienas nesidžiaugė savo išbėgimu: kitą sykį, sako, jau nebėgtų iš namų, nes išbėgus nėra kur dėtis, o vėl išbėgusių ir turtai labiau sunaikinta.

Taigi ir mes, kurie buvom visą laiką niekur nebėgę, džiaugiamės, kad neušitraukėm nereikalingo vargo.

Mariampolėje vokiečiai prabuvo dvi savaites. Tuo laiku Mariampolėn nelabai kas iš vyrų drįsdavo eiti, o važiuoti, tai visai nevažiuo—bijojų; bet moteris ir senieji nueidavo, tik ir ty kai-kurias dienas neišleisdavo iš miesto be tam tikros kortelės nuo komandanto. Jauni vyrai tai visai nevaikščiodavo miestan. Aš tik per šv. Mykolo atlidus įdrasėjus nuėjau bažnyčion—žmonių visai mažai buvo.

Tuo laiku prusai labai įkėrėjo ir miestui ir aplinkiniams gyventojams. Pridarė daug nuostolių. Nes kas jiems buvo reikalinga, viską ėmė; kiaušes prabėgė, arklius išvedė, šiltus drabužius, o ypač kaulinius, išrinko, kai-kurius įvairius iškūlė išsivežė... Ir nežinia, ką būtų daugiau darę, kad būtų ilgiau pagyvenę.

Spalio 1 dieną anksti rytą pasigirdo smarkūs šautuvų šūviai. Manėm, kad tik žvalgai šaudosi, nes kasdien budavo girdėti juos šaudančius. Tuoj pasigirdo iš prūsų pusės kulkasvaizdžių ir armotų šūviai. Bet dabar nieks iš mūsų nebėgė. Gal kai-kurie iš

manė važiuoti kur-nors, bet jau buvo pervėlę; jau iš abiejų pusių viršum galvų lakstė granatos ir kuo tolyn, tuo šūviai ėjo smarkyn ir griovė visą dieną. Nors vokiečiai apie Mariampolę buvo labai apsikę ir manė gal ilgai laikytis, bet jie nebeturėjo kada ilgai laikytis: skubiai bėgo atgal, pamatę rusų galybes.

Vejant vokiečius iš Mariampolės, nuo šūvių užsidėgė trijų ukinių triobos. Puskelnių kaimie armotos šūvis pataikė ukinko triobą, sunkiai sužėdė ukinką Skirgailą, o jo žmoną, dukterį ir motiną—visai užmušė, ir visos trys sudegė. O sužėstąjį ukinką nuvežė Kaunon ligoninėn, kur ir pasimirė. Tai vienas liūdniausias apie Mariampolę atsitikimas.

Naumiestis.

(Suvalkų gub.)

Besitraukiant vokiečiams iš Suvalkijos, Naumiestis su apie linkėmis kuone ištisas šešias savaites išbuvo mušij ugnyje. Ekdavo nuolatos tai vokiečiams, tai rusams iš rankų ir rankas. Miestas labai daug nukentėjo. Apie pusė išgrauta, o pilnai sveikus namus tik kelerius gal rastum. Klebonija sugrąžta armotų šūviais. Stogas ir augštas visai nunešti. Apačia dar stovi, bet gerokai apdaužyta. Graži ir senobinė bažnyčia, tikras papuošimas ne tik Naumiestio, bet ir visos Seinų vyskupijos, ačiū Dievui išliko. Apdaužyta gana smarkiai. Stogo skarda susulyta, skliaustas granatų perskeltas, taip kad lijtant bėga į bažnyčia. Puikūs varsuoti langai (vitražai) išbjrėję. Armotų šūviai iškalė sienose skylės kai-kur per pėdą. Šūvių patekta į zokristiją ir į bažnyčių per langus. Visi stebisi, kaip gėlėjo išlikti dar bažnyčia, tiek laiko besaudant ties Naumiestiu. Tikiu, Dievo apvaizda. Netoli durų bažnyčioje stovi šv. Panelės stovykla (figūra). Granatos nunešti vienos rankos pirštai ir suknėlės kiek nuskelta. Pati-gi stovykla nesuduzus, tik pasisukus ir rytus ir stovi skersa. Vienas rusų karvedžių, lankydams bažnyčią ir matydamas stebėtina stovylos išlikimą, ašikino tai, kaip Dievo apvaizdos ženklą, ir džiaugėsi tuo, kad šv. Panelė su savo gausiomis malonėmis nusikreipė nuo vokiečių į rusų kareivijos pusę.

Kuomet jau Naumiestis buvo atskirtas nuo parapijos ir buvo nuolatine ugnyje, o kunigų būvimas vietoje negalėjo turėti jokio tikslo, kun. pralotas Holecas paliepė jaunesiems kunigams pasitraukti, o patsai garbingas senelis likosi saugoti bažnyčios ir per visus mušius neatsitraukė nei žingsnio.

Daug nukentėjo nuo karės ne tik patsai Naumiestis, bet ir apie linkė. Jau nekalbu apie tai, kad ukinkai liko be pašarų, be duonos... Tai vienos, tai antros pusės kareiviai nuolatos buvo net per šešias savaites... Sunku ir norėti, kad kas išliktų. Daug aplinkinių gyventojų išdeginta. Nuo Naumiestio į Slavikus važiuojant vis galima rasti mušij vietas. Smarkiausi mušiai buvo ties Glubeliais, kur sudeginta kardonas ir 4 ukinkai, ties Rockais sudeginta 3 ukės ir ties Bajoračiais—sudeginta kardonas ir 2 ukinkai. Žmonės visur labai nusiminę ir tik prašo Dievo, kad jau daugiau vokiečiai neateitų.

Prienai.

Antanui Leimoniui iš Milwaukee, Wis., rašo jo tėveliai iš Rutkiškių kaimo, Prienų apielinkės, Mariampolės paviato, Suvalkų gubernijos:

"Kaip mūsų vaikas parbėgo iš Prusų, tai kanceliariją su visais dokumentais perkėlė už Nemuno. Turėjome daug baimės, kad ir neapsakysi visko, kuomet kareivija pas mus pradėjo eiti jau ketvirta savaitė, kaip girdim kanuolių šūvus.

"Jau turbūt žinote, kad pas mus jokių gėrimų nėra. Kad ir šimta rublių duotai už butelį šnapso, tai negausi. Kaip vaistas kas parėjo į Prienus, ta iš mopolio ir traktierių nešė butelius ir daužė. Tai pasmirdo visi Prienai nuo to išlieto šnapso.

Kaip pažiūrai aplink, tai net baisu. Daugelį kaimų išdegino ir bažnyčią sugriovė. Apie mus Garlevo, Zapyškio ir Raudonvario bažnyčios sugriautos."

FIELD MARSHAL VON HINDENBURG (*) AND STAFF

GEN. VON HINDENBURG IR JO ŠTABAS.

Gen. von Hindenburg (juodu kryžium paženklintas) yra vyriausias vadas austro-vokietų armijų, veikiančių Lenkijoje. Jis yra labai gabus vadas. Ar jo dabartinis planas paimti Varšavą pasiseks, apie tai labai abejojama.

Iš Seinų Paviato.

Iš Kalvelių kaimo, netoli Veisiejų. Rašo Vincas Mikelonis savo sunui į Waterbury, Conn.:

"Laiską nuo tavęs gavome. Butum atrašė, bet negalėjom, ba užpuolė mus neprieteliai—prusai. Buvo daugiau kaip nedėliai laiko, tai viską sunaikino—žmonių ir gyvulių maistą. Patsai vėsk: arklius, karves ir kas tik turėjo. O kas netiko nei jiems, nei jų arkliams, tai po kojomis purvyne sumynė ir ugnim sudegino. O mes tik per plauką likome gyvi. Armotų (kanuolių) griausmai kuo tik būdinkū nenugriovė. Kulkos kaip bėbės pro galvas ėjo. Tik galybė Viešpaties mus gyvus užlaikė. Bet būtų buvę lengviau, jeigu butume pirma to laiko numirę. Dabar nors ir gyvi, bet užtėmė akyse, gislos dreba, žmonės kaip apkvėisė..."

Iš Veisiejų miestelio rašo Vincui Radzevičiui jo žmona:

"Laiską tavo aplaikėme spalio 10 d. Dabar pranešu, kas pas mus girdėt.

"Rugsėjo 28 d. pas mus granatos taip lėkiojo viršum mūsų galvų, kaip, nelyginant, tos varnos ir vos per plauką išlikome gyvi. Ant rytojaus armotų šūviais tapo sudeginti Berziūninkai (apie 9 verstai nuo Seinų).

"Veisiejuose vokiečiai stovėjo 7 dienas, tai iškrastė, išnaikino viską. Ištušino klauonus, krautuves; paėmė arklius, karves, kiaules, vištas, antis; nepalikė nei lašinių, nei vuogų—vieno žodžio, pas mus miestelis po vokiečių liko aršiau negu po ugnies. Dabar nei už pinigų negali nieko gauti.

"Dievas žino kas su mumis. Bėdos ir baimės turėjome daug. Mataušį Katauską pakorė, o daugiausia niekono gyvasties nekludė."

PASKALAI APIE MĖGINIMUS TAIKYTIS.

Jau ne kartą laikraščiai garsino, buk išreikšta noras užbaigti karę Europoj ir taikytis. Pirmiausiai buvo garsinta, jog vokiečiai sutirka taikytis su Prūsiją, jeigu ji sutiks taikytis su Rusijos ir Anglijos; Francūzai žadėta net sugrąžinti dalį A'zijos ir Lotaringijos. Bet Francūzija taikytis atsisakė, tai ir vokiečiams neparanku buvo prisipazinti prie santaikos meldimo; bet paskale apie Vokietijos norą taikytis, turbūt, buvo šiek tiek teisybės, nes net labiausiai šoviniški sergantai didybės manija, kaip antai Chicago's "Illinois Staats Zeitung" už atmetimą pasiūlymo taikos smarkiai peikė francūzus, tai matyt, vokiečiams taika reikalingesnė negu francūzams. Ir dabartinis vokiečių užpuolimas ant Anglijos pakrančių

miestų rodo, kad vokiečiai nori, kad nors tokio padaryti, kas sukubintų karės užbaigimą. Manoma, kad Vokietijai pradeda trukti maisto, nes nieko privežti iš svetur negalima. Nors saugiai kariškų cenzorių dabojami laikraščiai nieko apie tai nerašo, bet tame, turbūt, yra dalis teisybės, tai rodo ir vokiečių besielgimas lygiai Lenkijoje, kaip ir Lietuvoj, kur jie veržė nuo žmonių javus ir gyvulius, nešikultus javus patį išskuldavo ir viską Vokietijon gabeno.

Juo ilgiau užsitraukia karė ir juo daugiau ji aukų reikalauja, juo daugiau Vokietijoj atsiranda karės priešių. Ateinančios iš neutralių kraštų žinios praneša apie smarkias gyventojų sukelias demonstracijas prieš karę, kokios buvo Berline, Hamburge ir kituose dideliuose miestuose. Rodo, valdžia apie panašias demonstracijas nieko negarsina ir laikraščiams garsinti neleidžia, bet tas dar nerodo, kad jų nebūtų buvę. Juk valdžia, pastačius savo cenzorius, galėdama visokias sau neprieklausias žinias užgauti, pati tokių žinių negarsina ir laikraščiams garsinti neleidžia, bet ir valdžiai nemalonus žinios patenka į neutralių kraštų, kur vokiški cenzoriai jų sulaukyti negali ir prieaiš vokiškos valdžios norus išpildina po visą civilizuatą pasaulį.

Jeigu dėl karės Vokietijai atėjo sunkūs laikai, tai dar sunkesnius turi blogai sutvarkyta, griuvanti Austrija, nors valdžia ir stengiasi tuos blogus laikus ir nuo savųjų ir nuo svetimų paslėpti, bet tą padaryti nelengva, nes blogus laikus visi ant savo sprando atjaugia.

Iš Rymo pranešama apie maistų, kilusius visokiuose Austrijos ir Vengrijos miestuose dėl paskutinių austrių nepasisekimų Serbijoj, iš kurios austrai veiksmu tapo išvyti. Iš Galicijos tvirtovių išvyti žmonės pulkais bėga į didelius miestus, kurių rusai dar nepasiekė, bet ten uždarė bėgą, todėl daugybė tukstantų šeimynų badą kenčia. To negali užslėpti nei raportai Austrijos ambasadoriaus Dr. Dumbos, nei cenzuravimai net Amerikon siunčiamų laisčių, kurie čia ateina atidaryti. Smarkios demonstracijos prieš tolesnį karės vedimą buvo sukeltos prieš karės ministeriją Viennoj. Tokios jau demonstracijos buvo Pragoj, nes čekai nenori, kad jų kraujas lietuvių už vokiečių reikalus. Dar smarkesnės demonstracijos buvo Vengrijos sostinėj Peszte. Prieš demonstrantų minias policija panaudojo kardus ir daug žmonių sužėdė.

Iš Berno, Šveicarijoj, taigi iš neutrališko krašto, pranešama, jog Austrija, nesitiekdama sau nieko gero iš karės užsitraukimo, nes jau užsitraukiant gali sukilti visi slaviai, kurių yra 3/4 gyventojų (pasipriešino jau vokiečiams 4 čekų regimentai), gali sukilti visi slaviai kareiviai),

atsisaukę į Rusiją su meldimu taikos, bet toji pastatė taip sunkias išlygas, kad Austrija jų priimti negalėjo. Rusija pareikalavo Galicijos autonomiškai po Rusijos globa Lenkijai; atidavimo Bosnijos ir Hercegovinos Montenegro karalystei ir Serbijai; pavertimo Vengrijos ir Austrijos į federatyvišką tautų ryšį ir autonomijos Čekijai. Austrija tų išlygų priimti negali, nes tasyk sukiltų Austrijos vokiečiai.

Pažadėjimo Vokietijos cenzoriaus sutverti nepigulmingą Lenkiją lenkai nepaklausė ir nekukilo prieš Rusiją; todėl dabar Vokietijos valdžia pradėjo persekoti lenkus Poznaniaus provincijoj. Kasdieną daro kratas pas lenkus ir areštuoja žmones, daugelį kariškam teismui atiduodu. Uždarinėja vyrų draugystes. Laikraščius cenzuruoja kariški cenzoriai. Nelinksmas mat cenzoriaus Wilhelmo norima suteikti lenkams laisvę.

Garsi Paryžiaus pranašė, moteris Thebes jau išleido savo pranašystų knygą sekantiems metams. Sulyg jos pranašavimų, taika bus padaryta liepos mėnesį sekantį metų. Francūzija negausianti visko to, ko tikisi Vokietijoj kilianti revoliucija. Hohenzollern dinastija Vokietijoj išnyksianti. Italija įsikisianti karėn, bet pranašė nesako, kurioj ji stos pusėj.

LENKIJA KARIS IŠ-NAIKINTA.

Europoj nuo karės labiausiai nukentėjo du kraštai, ir abudu tapo karėn įtraukti ne už savo reikalus. Kraštai tie yra—Belgijos ir Lenkija, kurioj išnaikinta 500 miestų, neskaitant išdegintų kaimų. 3 milijonai žmonių neteko pastogės, neturi maisto, nes vokiečiai, ką pas žmones rado, tą arba Vokietijon pasiuntė, arba išnaikino, grūdus žmonių į purvynus išbarstė.

Atkako iš Varšavos New Yorkan laikraštinnikas Leszek Straszewicz ir apsisėjo pas garsią lenkę giesmininkę Seinbrich-Kochauską. Jis New Yorko laikraščius reporteriams pasakoja apie bausius nuostolius, kokius karė Lenkijai padarė. Išnaikijimas pasiekė visą vakarinę ir pietinę Lenkiją, tubgi lietuvių apgyventą Suvalkų guberniją.

Daugiausiai nuostolių vokiečiai pridirbo apielinkėse Kalšo ir Varšavos, o austrai Liublino gubernijoj. Kalšo apielinkės suvisu išnaikintos, kaimai išrodo kaip baisiai vėtrai praėjus. Javus, gyvulius, prieai paėmė be jokio už juos atlyginimo, nepalikė nei karvių. Truksta ir vaikams ir sergantiems, ir duonos.

Vokiečiai užėmė visą juosta su anglų kasyklomis, tai Lenkijoj truksta jau kuro; ji žmonės iš tolimos Rusijos turi gabenti. Cukraus dirbtuvės vo-

kiečių užimtuose apskrčiuose išnaikintos; nesusėdė nukasti nei cukrinių burokų, todėl jie pasiūko žemėj ir dabar puva, likę daugelyj vietų nenukastos bulvės ir žemėj sušalo.

Kadangi Rusijos karės baisybės nepasiekė, tai Rusijoj renkamos aukos sušelpimui nukentėjusios Lenkijos. Per tris dienas Petrograde rinko aukas nukentėjusiems Lenkijos gyventojams šelpiti. Surinkta 200,000 rublių; caras iš savo kišenius tam tikslui davė 200,000 rublių. Aukos buvo renkamos taipgi Maskvoj, Kieve, Odesoj ir kituose dideliuose miestuose, bet kiek ten surinko, nežinia, nes pinigai Lenkijon dar iš kitur atsiųsti.

Straszewicz atkako Amerikon pamėginti ir amerikonus prikalbėti dėti aukas Lenkijos šelpimui, bet ar tas pasiseks, nežinia. Amerikonai aukauja nuo karės nukentėjusiai Belgijai, nes ja geriau pažįsta, Lenkijos nepažįsta; lenkus gi mato tik suodinus darbinukus po sunkiam darbu grįžtančius namon; tie su pajoduotaisiais veidais žmonės jiems išrodo, kaipi laukiniai, neverti šelpimo.

SUVAŽIAVIMAS SKANDINAVIJOS KARALIŲ.

Svedijos karalius Gustav užkvieta Norvegijos karalių Haakoną ir Danijos Fredericką į Svedijos miestą Malmoe apkalbėti, kaip Skandinavijos viešpatystės turi užlaikyti laike dabartinės karės Europoj. Visos trys Skandinavijos viešpatystės nori pasidikti neutrališkumui, bet lygiai talkininkai, kaip ir Vokietija stengiasi jas karėn įtraukti. Vienok skandinavai nesisukubina nei vienos, nei kitos pusės norų pildyti, kariaujančios tautos stengiasi kenkti skandinavų tautoms, trukdo jų prekybą. Vokiečiai išmėtė minas Danijos ir Svedijos pakrantėse, o Anglija tą padarė prie Norvegijos krantų. Prieš tokį nesutinkantį su tarpautiškomis teisėmis vedančių karę tautų elgimąsi Skandinavijos viešpatystės kėlė jau smarkius protestus, bet tas nedaug gelbėjo, todėl dabar į Malmoe ir suvažiuoja pasitarti, kaip užlaikyti neutrališkumo privalo elgtis Skandinavijos tautos. Aisku vienok, kad jos kiekviename atsitikime eis išvieno, nes kitaip besitarimas būtų nereikalingas. Gynimui neutrališkumo ir savo krašto Skandinavijos tautos gali įstatyti apie 700,000 gerų ir naršyčių kareivių, tai daug daugiau negu Belgija, kuri viena dviem savaitėm įstengė vokiečius su laikyti, ir tokiu būdu francūzai turėjo progą geriau karėn prisirengti, sumobilizuoti savo kariūnėms, kurių, kilus karė, nespėjo visą sumobilizuoti, nes karė kilo greičiau, negu tikėtasi.

Svedijoj sukinejasi daugybė Vokietijos valdžios agentai, kurie, visokiais pažadėjimais sėdami neužsitikėję, stengiasi švedus prie Rusiją sukelti ir Vokietijos pusėn patraukti. Vokiški agentai siulo Svedijai Finlandiją, jeigu Rusija bus sumušta, o kad ji bus sumušta, tai agentai užtikrina, todėl Svedijai susidėjus su vokiečiais, pavojaus nėra. Bet jeigu Vokietija persitruksusi yra, kad Rusija sumušta, tai ir švedų pagalba nereikalinga. Finlandiją mat seniau Svedijai prigulėjo, bet ji ne švedų apgyventa, tik finų. Švedų ten yra vos dešimta gyventojų dalis, taigi mažiau negu Lietuvoj žydų. Iki pusei pereinio šimtmečio Finlandijoj viešpatavo visose valdžios įstajose švediška kalba, bet dabar ją beveik išstumė jau finų kalba.

Pachoj Turkijoj po paskutinės Balkanų karės mahometonų skaitlis žymiai sumažėjo. Prieš karę Europinėj Turkijoj buvo 7 milijonai gyventojų. Azijatiškoj Turkijoj gyventojų skaitoma 13 milijonų; Majojoj Azijoj yra 10 milijonų gyventojų. Armėnijoj ir Kurdistane 3 milijonai; iš viso dabar Turkija turi 18 visokių mahometonų. Angliškose Indijose mahometonų skaitoma 65 milijonų, o iš jų 10 milijonų gyvena autonomiškose valstijose, esančiose po Anglijos globa. Rusijoj mahometonų yra 10 milijonų, o tame 3/4 milijono gyvena Europinėj Rusijoj, o likusi jų dalis Azijatiškoj Rusijoj; suvisur 3 milijonai gyvena Turkestane, o 2 1/2 milijono Kaukazo apskrityj, Persija, Arabija, Afganistanas ir Beludžistanas apgyventi vieny mahometonų. Kynuose gyvena 6 milijonai mahometonų. Afrikoj yra apie 140 milijonų mahometonų. Egiptas, Algier, Marokko apgyventa beveik vieny mahometonų; jų nėra vien Australijoj, Amerikoj yra mažai. Daugiausiai vienok mahometonų turi Rusija ir Anglija; paskutinė turi beveik duok daugiau mahometonų, negu Anglijoj yra anglų.

Jeigu ištikio visi mahometonai paklaustyti pakvietimo ir stotų šventon karėn su Turkijos ir Vokietijos prieais, jie ypač Anglijai ir Rusijai daug nemalonus padaryti galėtų, bet kaip rodo si, tik menka dalis pakvietimo klausimui, kiti, bent iki šiol, užsilaiko ramiai. Atsilankius Kaukazo kalnuose Rusijos carui visi gyventojai, neišskiriant mahometonų, priėmė jį labai širdingai. Ramiai užsilaiko ir Turkestane mahometonai, bent apie neramumų ten nieko negirdėt. Negirdėt apie jų sukilimus ir Egipte, Algieri, net Marokko sultanaite.

Kiek yra mahometonų?

Kiek yra mahometonų?

KAIP ILGAI UZTEKS ANGLIJ.

Dabar ant žemės iš gamtos turtų svarbiausia rolę lošia anglis ir geležis; bet gamtos žemės gilumose įkrauti tie turtai turi išsistęmi, ypač kad ty medegu vis daugiau reikalaujama, o jos žemės viduriuose nesidaugina šulys išskaitymo, jeigu ir toliau bus po tiek kasmetai sunaudojama kaip dabar, tai anglis išsišaus už kokių dviejų šimtų metų. Dar 200 metų atgal kaimui žmonėms užteko malkų, labar gi su pora metų žmonės visas girias išdegintų. Dabar,

NUO REDAKCIJOS

Vieš laiškas išsiųstas rankraštinai turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantys praeidomais turi paduoti. Redakcijos atlikti ir savo tikslą vada.

Redakcija pasilekia sau teisę atsiųsti laiškus, kurie rašyti trumpinti ir taisyti.

Netinkamas laiškas išsiųstas Redakcijai, pareikalauti, gražina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia vėlada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Zemimas per kraštą. Rinkimas aukų Lietuvos naudai nuėjo tokiomis keliais, kokiais didžiausi pesimistai nesitikėjo matyti tik rinkimą nuėmiant. Pasidalinimas pagal sriovės tokiame bendrame darbe, kaip aukų rinkimas nukentėjusiems nuo karės, patsai savyje yra labai apgalvotas, apsišprendimas. Tikslas, kuriam tos aukos renkama, faktiškai yra vienas ir tas pats. Vadinasi, patsai pamatas buvo toksai, kad bendrai būtų buvę galima veikti. Tačiau to nepadarėta. Sriočių santikiai, visuomet buvę aštrūs, neleidžia visiems susieti draugų, nežinint visų spaudos raginimų ir matomai daugelio gerų norų. Visos trys sriošės išsiskyrė kiekviena sau, ir kiekviena įsisteigė savą atskirą fondą.

Pats toksai išsiskirstymas yra labai liūdnas, kadangi prie užtekimo taktinio ir mokėjimo atidėti sriošius kvičius kitai vietai, būtų buvę galima išvengti to, kas atsitiko.

Faktas įvyko. Atsirado trys fondai, kurių kiekvienas yra remiamas tikrai vienos kurios nors sriošės. Visi trys fondai yra "partyski", arba teisingiau—srioviniai. Veltus darbas kuriam nors ty fondų dangstyti "bepartyviskumą" (teisingiau būtų: "besriovingumą") kaslink by kurio visų trijų fondų stovio neįmanoma, arba ką nors ir blogiau. Vien faktas, kad kiekviena sriošė, savo daugumoje, rennia tikrai tam tikrą fondą, yra užtekintu argumentu prieš visus išvadėjimus apie "bepartyviskumą".

Pasidalinimas visiems į tris dalis, prieš Amerikos lietuvių visuomenę vistik stovi užduotis, kad kuodaugiau susilps savo viengeniš anapus jurių. Ta užduotis nei kiek nesumažėjo nuo mūsų pasiskaldymo į dalis. Atpenč, pastaruoju laiku, kuomet gaunama daugiau žinių iš Lietuvos ir jau galima šiek tiek matyti, kaip didelė yra nelaimė, patikusi Lietuvai, toji užduotis stovi prieš Amerikos lietuvių visuomenę dar didesnę ir dar daugiausia iš mūsų reikalaujanti. Jeigu galima buvo kalbėti apie šelpimą ir jį pripažinti reikalingu, dar nežinant viso nelaimės apymio, tai kuomet toji nelaimė pasirodė visame savo pilnime, šelpimo reikalas virto mūsų priederme.

Tai šiandien reikalinga šelpi Lietuvą, rinkti aukų, ir kuodaugiau, tiems, kurie nukentėjo nuo karės, šioji užduotis šiandien yra užvis svarbiausia. Visi, kurie žinri į visą Amerikos lietuvių gyvenimą ir jį jo sriovės ne per neapykantos ir fanatizmo langeli, pripažįsta, kad raginimai dėti aukas yra nuosirdūs, ir taip vien, taip antri ir taip tretis nori, kad tikslas būtų kuopioliau atsiestas ir kad nukentėjusiems Lietuvoje būtų kuodaugiau aukų surinkta.

Taip žiurint į susidariusius fondus, aiškus yra ir atsinešimas į juos. Visi trys fondai yra geri, ir jeigu kas nors remia kurį nors fondą, tai remia jį ne todėl, kad tikslai tasai fondas yra geras, o visoki blogi, bet todėl, kad remiamasai fondas yra remėjo sriovės žmonių sutvertas ir todėl jam, remėjui artimiausias. Neapykantos ir kuri nors fondą tati neprivalėtų būti jokios. "Tegul jie dirba savo fondai", o mes dirbsime savam, ne kiek jiems neužlydėdami ir nesistengdami jų darbui užkenti."—toksai turėtų būti šiandien išreikšimas kiekvieno kiltesnio lietuvių atsinešimo į susidariusią situaciją aukų rinkime.

Kitos atsinešimas būtų tiesiog nenuoseklumas. Kenkimas kitių fondų aukų rinkėjams yra ne kas kita, kaip tikrai grįžimas to darbo, kurį pats dirbi, kenkimas tikslui, kurį pats turi sau pasistatęs, nes tikslas čia, kaip anksčiau pažymėta, yra vienas ir tas

pats. Kitių fondų neapykanta yra neapykanta to darbo, kurį pats dirbi.

Tas, rods, turėjo būti iš pačių pradžios aišku kiekvienam. Juo labiau tas turėtų būti aišku tiems, kurie turi pretenzijų vadintis apsišprendimais ir vadais. Kalbėtojai, ragindami klausytojus dėti aukas savam fondui, privalejo, ir privalejo, kiekvieną valandėlę atsiminti, kad jų priederme yra agituoti už aukų rinkimą, bet ne prieš tai.

Tačiau galima buvo pastebėti visą eilę atsitikimų, kur, dirbant savo fondo naudai, su nemažesniu, rasi, uolumu buvo stengiamasi nužeminti kitus fondus ir sukurstyti žmones prieš juos. Toksai giliai anti-kultūris pasielgimas galima buvo pastebėti ne pas vieno kurio nors fondo šalininkus. Ir teko tati pastebėti ne tikrai pasielgime paprastų kalbėtojų-agitatorių, bet ir žmonių, kurie stovi arti prie vieno arba kito iš fondų ir kurie tati turėtų suprasti dalykus ir permatyti savo pasielgimo atsakomybę.

Dabartinėji valanda yra valanda, kuomet mažiausia neapykantos privalejo ginti. Tarpasavinės neapykantos pas mus, Amerikos lietuvių, visuomet buvo ir be to jau perdaug. Toji taip smarkiai išbujojusi neapykanta privalejo būti, kaip galint, mažinama, bet ne auginama. To reikalauja aukų rinkimo pasekmingsumas. Ar kalbėtojas, pasmerkdamas kitus fondus, arba veikėjas, ragindamas neaukauti kitiems fondams, nes jie "šioi-toki", nemato, kad įsiai tuom kerta saką, ant kurios sėdi? Žmonėse gimsta neuzsitikėjimas netikrą tati fondais, kurie pasmerkiam, bet neuzsitikėjimas abelai visais fondais; reikią, ir tam fondui, kurio naudai agituojama. Sėjamas neuzsitikėjimas tokiu budu, grįždamas, muša į tavo statoniją darbą. Kitais žodžiaisariant, toksai kalbėtojas arba veikėjas grįauja tą darbą, kuriam įsiai pats pasvečina savo įiegas. Tokia yra praktiška pasekmė to stengimosi kenkti kitiems fondams, nekalbant jau apie gily prieškultūringumą panašaus pasielgimo.

Tie Amerikos lietuvių, kurie šioje įsivyravusių partizaniskos neapykantos jausmų valandoje dar nemustoją paskutinės sveiko proto kibirkštės ir kurie visų visų dabartinį kivių mato svarbiausią tikslą—nelaimingos ir sopulios vaitojančios Lietuvos gelbėjimą, privalejo atkreipti kuodidžiausią atydą į tai nelaimą kitių fondų griovimo darbą ir veikiai užkirsti jam kelią.

Tegul per kraštus putojanti partizaniskumo neapykanta randa sau kelią ir kur kitur, bet tegul jinae nejudina darbo, kurį gundo broliška meilė ir žmoniškumas.

Sveitintaučių parama. "Amerikos Lietuvis" rašo:

"Renkant mūsų fondams aukas nukentėjusiems nuo karės, vertėtų atkreipti didesnę atydą į vietinius kitių tautų gyventojus. Ypatinai dabar, kuomet susilaukėme net trijų fondų, ar ne geriau būtų, kad vieton barnių tarp savęs, stengtis padidinti aukų rinkimo dirvą.

"Pavyzdžiui, kitos nukentėjusios nuo karės tautos senai pasirupino įsteigti gelbėjimo fondus, kurie tapo gana populiariškais tarpe amerikonių ir kuriems amerikoniai gana duosniai aukauja. Taip gana žymiai auga įsteigtas belgų fondas; nors šioje salyje ir labai mažai belgų, bet jie mokojo atkreipti amerikonių atydą į jų šalies skaudų likimą, ir amerikoniai neatsisako juos šelpi. Bet ne vien tik belgams renkamos aukos: Amerikos Jeremiah Curtin, kuris išvertė angli kalbon plačiai žinomą H. Senlevičiaus veikalą "Quo Vadis", įsteigė fondą šelpimui nukentėjusių nuo karės lenkų; taipgi amerikonas, buvęs pasiuntinys Rusijoje, įsteigė fondą šelpi nukentėjusius nuo karės rusus.

"Ar ne tokią pat tiesą ir mes turėtume prašyti pašelpo šiame momente?"

Abelonės atsakyme į tą klausimą negali būti. Kiek toliaus tame pačiame straipsnyje rašoma:

"Kuomet amerikonių įtekningoje pardoje nuolatos skelbiama apie belgų, apie lenkų, apie žydų skriaudas, kuomet jie visi įeško sau užjaunos ir pagalbos, mes vien valdijamės tarp "savęs ir laukiamo stebuklo".

Pastaba yra pilnai teisinga.

Tarp chiegių kilo sunumymas tame atveilyje. Buvo pasikalbėta (privatiškai) apie paruošimą tam

tikro rastelio apie Lietuvą bei lietuvių ir to rastelio išsiuntimą didžioms amerikonių spaudos bendrovėms, idant rastelis būtų paskleistas po visą Ameriką. Tasai sumanymas, delei nežinomų priežasčių, buvo tačiau padėtas šalim, bent iki šiolei nieko negirdėti apie jį. Panašus rastelis būtų vienu žingsniu, supažindinant amerikonus su Lietuvos reikalais. Taipogi pavieniams lietuviams, kurie gali, privaltu būtų rašinėti laiks nuo laiko straipsnelius amerikoniškon spaudon. Galitiems tai padaryti tai būtų nesunkus darbas, o lietuvių iš to galėtų, rasi, nemažai naudos turėti.

Apie darbus. Prie įrankių toje kampanijoje (karę), kurią lietuviai laikraščiai veda prieš "Lietuvą" bombarduodami ją kaip ir įmanydami, prisidėjo dar vienas "smotukas". Viename ty laikraščių ("Laisvėje") paeiliu tilpo pora straipsnių delei žinutės, tilpusios "Lietuvoje" apie darbus Pittsburgh'e, Pa. "Lietuvoje" buvo pažymėta, kad tenai darbai pagerėjo.

Dauguma mūsų Amerikos lietuvių esame atkeliavę iš savo senos tėvynės-Lietuvos keletas ar keliolika metų atgalios. Ten mes dažniausiai gyvenome kaimuose ir užsiindavome paprastu žemės klišinėjimu—žemdirbyste.

Netikėta draugijinis surėdymas ir žiauri valdžia neleidė mums ten laimingai gyventi. Valdžia, užkraudama nepakeliamus mokesčius ant žemdirbių ir nesurupindama pagerinimų žemdirbystės metodų, privertė daugelį ir gerų ukiminių aplisti savo ukus ir keliauti į miestus arba į kutas šalis duonos įieškoti. Dauguma iš jų atkeliavo į šią visą pagirtą šalį Ameriką, tikėdamiesi lengviaus pelnyti duonos kąsnį. Nekuriems čia atkeliavusiems pasisekė uždirbti keliata centų ir kaili, kurie iš jų grįžta į Lietuvą, kad su čia uždirbtais centais pagerinus savo ukę.

Karčiarniniai Biznioi Negeri.

Bet daugeliui čia atvažiavus nepasisekė sutaupti turto, o kiti, nors ir sutaupe, į Lietuvą grįžti nemano, nenori, arba negali. Tokie, kurie jau turi kiek sutaupe, bando griebtis, kaip čia sakoma, "biznio", kad kiek lengviau gyvenimą darius. Dažniausiai tuo bizniu buna karčiarniniai-saliniai. Salinio biznis yra žinomas. Jei geroje vietoje, tai šiaip-taip ir pralobta kai-kuris. Bet tas pralobimas neiseina jo, nei jo draugų naudai. Stovintis visą laiką už "baro" tvankima ore, ir keletą metų įgauna reumatizmą arba kitą ligą, ir tie surinkti centai išeina besigydančias ligas, kurios dažnai yra neįsigrūdomos.

Lietuviai užsiima ir kitokių rūšių bizniu. Jei tai biznį suprantą ir pataiko gerą vietą ir aplinkybes, tai šiaip-taip gyvenimą daro. Bet daugelis naujų biznių neatsieikia savo tikslo. Atpenč, tikėdamiesi greitai laika pralobti, praranda ir tą, ką turėjo. Tuomet užkeikia biznį ir eina į dirbtuvę arba kasyklas duonos pelnyti.

Lengvas Darbas—Ne Palaima.

Kas gi buvo su tokiu lietuviu, mečiūsiu biznį ir virtusiu vėl rankpeliu? Dirbtuvėje dirbant prie įvairių mašinų ir suarvės, įsitemus nuo ryto iki vakarų (ir vis kas diena, tų), žmogaus sveikata greit į tokias aplinkybes atsliepia. Mės matome, kad jaunikiams, atvažiavusiems iš Lietuvos, yra pilnas, tvirtas, tiesus, skruostai raudoni,—žodžiu, vyraus tinkantis mums verstis. Pirstoja jis dirbtuvėje dirbti. Išsiek jam rodo, kad lengviausias darbas. Jis ten dažniausiai tik sėdi ir valdo mašiną, ką ir mažas vaikas galėtų atlikti. Bet pažirėkime mės į jį už trijų-keturių metų. Jo skaitimas ir skruostų raudonumas dinga. Akis įdubę, pakiai pamelynave, susilenkęs, ir jo visa išžiura, sulyginus su tuom, kokių jis buvo pirm trijų-keturių metų, daro mums pasibaisėtina įspūdį. Ir, jei jis ir toliaus vis ten sėdi, jo sveikata ant galo tap sumenksta, kad prikimba kokia liga—dažniausiai džiova—ir tas dailios pirm keliatos metų jaunikius keliaują į Lietuvą sveikatos įieškoti. Istikro reikia verkti, apie svarsčius tokio žmogaus likimą.

Vienas "Laisvės" skaitytojas iš Pittsburgh'o parašė tam laikraščiui, kad darbai tenai nepagerėjo ir prikerę visą virtinę bjaurių insinucių apie tai, kad "Liet." ty-toliai taip rašanti, apie klerikaliskumą ir "trejas deyneses." Pasakui pasirodė ir kitas straipsnis toje pačioje dvasoje.

Jei anie rašytojai seka "Liet.", tai sunku suprasti, kaip galima panašias insinuačias rašyti. Laikraštis remiasi tomis žiniomis, kurias jis gauna. Ne laikraščio kaltė, jei kartais tokios žinios yra be pamato. Ir ta pati "Laisvė" prisipažįsta (No. 97) rašiusi apie orderių gavimą fabrikuose (t. y. darbų pagerėjimą). Jei laikraštys telpa klaida, tai geriausia perspėti tą patį laikraštį apie tokią klaidingą žinutę, ir pranešius bus atitaisytas. Rašyti gi delei vienos žinutės ištušas litanijas įtarimų kitame laikraštyje yra daugiau negu paiku. Iš "Liet." pranešimų apie darbus įvairiose vietose, rods, sunku įvesti nuomonę, kad laikraštis tyčia užtyli dabartinių laikų blogumą.

Daleiskime, kad Jonas gavo švarioje dirbtuvėje gerą darbą. Jis ten nenusisėdė, išdailies dirba fizikai, jo sveikatai ten niekas nekentia. Juo tolyn, juo Jono uždėdarbis cina didyn, ir Jonas manosi jau suradęs laimę. Seimyna užganėdinta, visi sveiki ir ateityje vien tik laimė spindi. Bet štai viena gražią dieną parveža mūsų Jona išlykskų. Seimyna išsigasta. Moteriškė klausinėja, kas atsitiko? Kaip? Kur? Čia pasisiekina, kad šį rytą Jonas turbut buvo neįsimiegojęs, kad įkišo į mašiną ranką ir ten ją prarado... Seimynoje verkimas, klykimas. Ir kaip nebūti verkumi, jei visos Seimynos duonos pelnytojas taip staigu prarado sveikatą ir darbą ir visą seimyną pastatė akis-akin su alkiu ir šalčiu.

Arba kitas vėl apsigyveno prie anglų kasyklų. Ten nereikia daug vargo darbą pramokti, ir turintis spēkos greitai pradeda uždirbti gerus pinigūs. Bet ir čia neesi liuosas nuo nelaimės. Vitrto anglis, nuspaudė ranką arba koją ir padarė kolieką ant visados. Arba, dar baisiau, jei per neatsargumą kas uždegė kasyklą ir ten visais buris likosi palaidotas liepsnose ir dūmuose.

Čia Pamato Dalyky Lietuvoj Nematyti.

Kitas vėl-gi šiaip-taip išmoka kokio nors amato ir tuomi mano buti neprigulmingas ir neturėti ant savo galvos "boso." Bet ir tuomi dar nuo blogo nepasislėpė. Niekam nieko nesakę, užėina "blogi laikai," apie ką mės Lietuvoje nebuvome nei girdėję. Darbininkas neteko dirbtuvėje darbo.

Amatininkas drauge su paprastu darbininku pajunta skurdą. Tas atsiliepė ir ant biznieriaus ir profesionalo, nes žmonės, nieko neuzdirbdami, bando apsieiti be pirkinį ir profesionalų pagalbos. Visiems užstoja skurdas. Škursta situėjas, skursta krautuvninkas, skursta dakartas, bet už vis labiausiai skursta paprastas darbininkas. Uždirbti negalima, o pragyvenimas, kaip tyčia, kas dien vis kila augstyn. Kaip vaisiai to skurdo, o ypatinai didmiesčiuose, užpuolimai, vasytės, užmušėjystės taip atsitarko kas diena,—regis, kad laikraščiai daugiaus niekuo ir nebeužiima, kaip tik rašinėjimu apie apipilėjimus ir žmogūdytes. Tas, ypatinai didesniuose miestuose yra gerai žinoma.

Bet vienok ne visi mės tą savo blogą padėjiną suprantame ir matome. Dauguma mūsų su šiuo visu blogu taip apsiiratome, kad jau manome, jog kitaip ir būti negali, nes tai jau toks mūsų likimas; buk to mės esame verti. Ir pakol niekas mus to blogo neperstatu, apie jo pašalinimą mės neturime nei kalbos. Mums įsivaizdina, kad mės turime gyventi supuvusiame ore, smarvėje; dirbti pavojingose vietose, kur susizeidimas ir mirtis gresia kas diena; valgyti maistą, nežinant, iš ko jis padarytas. (Mės dažnai gauname fabrikuotą pieną ir sviestą, kurie niekuomet neregėjo karvės). Mės matome, kad tai jau mūsų likimas esąs toks, ir apie išėjimą iš to nei vilties neturime.

Ką Statistika Parodo.

Bet pažvelgus toliaus, mės dar galime rasti vietų, kur gyvenimo aplinkybės daug kuo skiriasi nuo gyvenimo aplinkybių miesto gyvenčių. Pažvelgus į statistiką, matome, kad miestuose gyvena tik mažesnę gyventojų dalis. Iš 91,972,266 (pagal 1910 cenzą) Suvenytų Valstijų gyventojų, miestuose gyvena tik 42,623,383, gi 49,348,883 gyvena ant ukių arba kaimuose, turinčiuose kiekvienas ne daugiau kaip po 2,500 gyventojų. Ta didžioji gyventojų dalis, gyvenanti ant ukių ir kaimuose, nepažįsta visų pavojų sveikatai ir gyvsčiai, bėdų, vargų ir blogų laikų, kaip kad gyvendami susikimė miestuose. Jie valgo sveiką maistą, kurį jie patys pasigamina. Jie kvėpuoja tyru oru, o ne smarve ir dulkėmis, kuom tenka kvėpuoti miestiečiams. Jie, gerdami tyrą šaltinio ar šulinio vandenį, išvengia daug ligų, kurios vasaros laiku kartais tukstančius miestiečių nuvaro į kapus. Ukinkai gyvena arti po 90 metų, kuomet miestiečiai vargiai sulaukia po 50—60 metų. Miestuose kudi-nių laikų blogumą.

Ukininkas, sulaukęs šventadienio ir liuosos nuo darbo valandos, apcina savo ukę ir džiaugiasi bei raminaši gyvuliai, javų ir vaisių užderejinu, kuomet miestietis, neturėdamas ko veikti, eina į karčiarnią-saliną, kur jis susidraugauja su nelentos rūšies žmonėmis, įprant gerti, kaziruoti, praranda darbą ir liekti gatvinių pastumdėlių, kuris dažnai, kovodamas su alkiu ir šalčiu, tampa užpuoliku, vagim ir užmušėju—žodžiu sakant, blogiausia sutvėrimu pasaulyje. Ukinko vaikai, parbėge ir mokyklos, žaidžia ant pievutės arba ant smiltingo, kame jiem, jokio pavojaus nėra. Kame-gi žaidžia miestiečio vaikai? O gi gatvėje, gatvėje, kur kas mirta jiems grėsia pavojus nuo prabėgančių vežimų ir automobilių. Miestiečiai visi gerai žino, kaip dažnai atsitinka nelaimių su vaaisais, žaidžiančiais gatvėje. Ant nelaimės, ir man pačiam teko būti liudininku jau keturių nelaimingų atsitikimų su vaikais, žaidžiusiais gatvėje, kuomet vienam vežimas nuvažiovo ranką, vienam sulaužė koją, ir antroje poroje sykių atsitikimų automobilius ant vietos užmušė. Tai buvo pasibaisėtini atsitikimai mano gyvenime. Geisčiau, kad ateityje jau netektų būti liudininku panašių nuotikių.

Sulyginęs ukę ir miesto gyvenimą ir jo pasekmes, tikiu, kad kiekvienas, o ypatinai didmiesčio gyventojas, pripažis, jog ant ukės yra mūsų palaima. Miestuose gali santonariskai gyventi tik turtovalai, kurie liuosoje valandoje sėda į automobilį ir važiuoja pakvėpuotų tyru oru į laukus. Vasaros laiku jie išvažiuoja į savo vasarnamius. Bet skurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Reik But Atsargiais.

Bet nevisi ir nevisur ir ukinkai esti laimingais ir užganėdintais. Atsitaiko, kad pirkdamas ukę, neapsižiuri ir lieka agento prigautas. Tik įmokėjęs pinigūs, pamato, kad žemė niekam netikus, kad ant jos negalima daryti gyvenimo. Žemė, statoma tokiose vietose pardavimui, buna įtręsta tikrai tam kartui. Atvežę, žmogui parodo, kaip puikiai doblai ir javai auga. Bet kada žmogus nuperka ir užsėja paprastu budu, pamato, kad ten buvo vien tik nuoduotas trąšamas ir susipranta esąs prigautu.

"Lietuvos" 47-tame numeryje patinijau korespondenciją iš Dodson, La. kame p. A. Zemaits, vietinis lietuvis ukinkas, aprašo ukinkystės pragumus Louisianoje. Mane tas nemažai užinteresavo, prie kurios "gerovės." Tiems mu-

Ką Statistika Parodo.

Jam dar netikiat, kreipiausi į Agrikultūros Departamentą Washington, klausiant apie klimatą, derlių ir auginimą gyvulių Louisianoje. Valdiski nurodymai visai sutinka su p. Zemaicio aprašymais. Toliaus, peržiūrėjus statistiką javų užderejinimo šiaurinėse ir pietinėse valstijose, pasirodo, kad daug daugiau galima iš žemės pelnyti pietuose, negu šiaurės. Ten žemės kaina visai nėra brangi, sulyginus su kaina, esančia šiaurinėse ir centralinėse valstijose. Imant ant išmokėsio, turėdamas apie \$500.00 ar \$600.00, gali įsigyti vidutiniską ukę. Lenkų ir slovakių kolonijos, kurios ten įsitaisė apie 5 metai atgal, ir šiandien yra ant tiek pakilusios, kad yra atsitikimų, jog ukės nupirktos už \$1,000, šiandien yra skaitomos po \$10,000 ir \$15,000. Tie žmoneliai ten džiaugiasi, suradę laimę ir apie grįžimą į miestus ar kasyklas neturi nei kalbos. Ypatinai ten klimatas yra geras ir tinkantis ukinkavimui. Žiemos beveik nėra, taip, kad sausio mėnesyje, kuomet šiaurės ukinkai sėdi apsikamę gričiuose, ten sodinama bulvės, kurios gegužinėse mėnesyje kasamos ir siunčiamos į šiaurines valstijas, parduodant gerą kainą. Nukasę bulves, sėja korus arba kitus javus. Gyvulių reikia niekad šerti. Jie ganosi lauke visą metą. Vasaros laiku karščiai nedidesni, kaip šiaurinėse valstijose. Karščiausia diena buvus 1911 m. kada buvę 110 laipsnių. Tokis karštis atliko dažnai ir šiaurės esančias šaltas vietas.

Kadangi mės, lietuvių, iš prigimties esame žemdirbiai ir turime šiek-tiek patyrimo apie žemės išdirbimą, tatgi nebutų patartina grįstis į fabrikus ir vargti, kol išmoksti darbą, kuris gali but pradarandamas by diena, kuomet ant ukių yra tiek daug progų netik daryti gyvenimą, bet sumaniai gyvenant, lengvai ir pralobti.

Esant bedarbėms miestuose ir brestant žemdirbystės klausimui Amerikos lietuvių tarpe, sie mano keli žodžiai, tikiu, nebus tarti veltui.

P. Mulvičius.

Iš Šalies Žiurint.

Žiurint iš šalies iš mūsų viesoji gyvenimą, kartais darosi labai nesmagu. Ypatinai nekoks jausmas, pažvelgus į mūsų taip vadinamąją "sviesuomenę," inteligentus, kurie veda "paprastų žmonių" minias ir abelai "tvarko mūsų gyvenimą."

Jie, tie vadovai, privaltę duoti pavyzdį visiems kitiems viešame darbe. Teisybė, jie ir duoda. Ir reikia nenoromis prisipažinti, kad tasai pavyzdys dažnai labai primena garsaus Krylovo "tymą," gulbę, lydeką ir vėžį. Kaip ir anasai "tymas," mūsų vadai kivi-rėjasi, kiekvienas traukia savo pusę, ir iš to visko išeina taip, kad Amerikos lietuvių gyvenimo vežimas iš vietos nei krust. Tu, prastas žmogeli, žiurdėdamas į tas visas "vadų" tasytes, nežinai ką sakyti, nei daryti, nei kur eiti. Vienas kviečia pas save, kitas pas save, trečias vėl pas save. Visi jie moka gražiai kalbėti—tikros lapės saldzialiezuivės—ir taip tau viską išdėsto, kad, rods, jog visi jie teisingiausi pasaulyje, nors visi vienas kiti didžiausiais melagiais, veidmainiais ir niekam netikusiais gyvadinu. Tu žmogau, nors persipėsk į tris dalis ir kiekvienam po daly duok, arba bėk nuo visų, kad nei matytum, nei girdėtum.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

sy geradėjams paskui galima būtų paminklai statyti.

Žinoma, "darbininkiskas labas" per tai iškiltų neapsaugytai; "kultūra" pasiektų augštesnių viršūnių, kokių žmonių niekuomet dar nepasiekė; "krikščionybėje" neturėtų sau lyginti.

Vadinasi, kelias, kuriuom turime eiti, yra žinomas. Jeigu dar iki šiolei neskandinuone vienas kito už nuomonių skirtumą, tai butinai reikia, kad mės tai pradėtume. Jeigu dar tikrų karių su šaudymais ir "priešo" pjanstymais nėra, tai reikia pasistengti, kad tai netrukus įvyktų.

Lietuvoje žmonės badauja, didžiausiai skursta. "Amerikantai" niekuomet jų neuzsimirsdavo. Ten tikisi, kad ypač dabar, kuomet baisioji nelaimė nukrito, "amerikantai" neuzmirš savo brolių, pasilikusių tėvynėje. Jie gali tikėtis,—mums, žinoma, iš to labai mažai yra darbo. Juk mės esame pirmoje vietoje ne žmonėmis, ne lietuviams. ne savo brolių broliais, bet klerikalais, tautininkais, socialistais.

Mės dar turime daug kartų persižinėsi kasamos ir siunčiamos į šiaurines valstijas, parduodant gerą kainą. Nukasę bulves, sėja korus arba kitus javus. Gyvulių reikia niekad šerti. Jie ganosi lauke visą metą. Vasaros laiku karščiai nedidesni, kaip šiaurinėse valstijose. Karščiausia diena buvus 1911 m. kada buvę 110 laipsnių. Tokis karštis atliko dažnai ir šiaurės esančias šaltas vietas.

Kadangi mės, lietuvių, iš prigimties esame žemdirbiai ir turime šiek-tiek patyrimo apie žemės išdirbimą, tatgi nebutų patartina grįstis į fabrikus ir vargti, kol išmoksti darbą, kuris gali but pradarandamas by diena, kuomet ant ukių yra tiek daug progų netik daryti gyvenimą, bet sumaniai gyvenant, lengvai ir pralobti.

Esant bedarbėms miestuose ir brestant žemdirbystės klausimui Amerikos lietuvių tarpe, sie mano keli žodžiai, tikiu, nebus tarti veltui.

P. Mulvičius.

Žiurint iš šalies iš mūsų viesoji gyvenimą, kartais darosi labai nesmagu. Ypatinai nekoks jausmas, pažvelgus į mūsų taip vadinamąją "sviesuomenę," inteligentus, kurie veda "paprastų žmonių" minias ir abelai "tvarko mūsų gyvenimą."

Jie, tie vadovai, privaltę duoti pavyzdį visiems kitiems viešame darbe. Teisybė, jie ir duoda. Ir reikia nenoromis prisipažinti, kad tasai pavyzdys dažnai labai primena garsaus Krylovo "tymą," gulbę, lydeką ir vėžį. Kaip ir anasai "tymas," mūsų vadai kivi-rėjasi, kiekvienas traukia savo pusę, ir iš to visko išeina taip, kad Amerikos lietuvių gyvenimo vežimas iš vietos nei krust. Tu, prastas žmogeli, žiurdėdamas į tas visas "vadų" tasytes, nežinai ką sakyti, nei daryti, nei kur eiti. Vienas kviečia pas save, kitas pas save, trečias vėl pas save. Visi jie moka gražiai kalbėti—tikros lapės saldzialiezuivės—ir taip tau viską išdėsto, kad, rods, jog visi jie teisingiausi pasaulyje, nors visi vienas kiti didžiausiais melagiais, veidmainiais ir niekam netikusiais gyvadinu. Tu žmogau, nors persipėsk į tris dalis ir kiekvienam po daly duok, arba bėk nuo visų, kad nei matytum, nei girdėtum.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą laiką didmiesčio dulkes gerti. Jam ten smagu visai nėra.

Tie visi ginčai, tasytės ir kivi-rėjai labai privargino mūsų žmones. Tie "paprasti žmonės" norėtų mąskurdžius darbininkus turi visą

Bet kiek dar esama tokių, kurie tėvynės ir savo sąžinės balsu neisigirio? Kiek tokių, kurie ir šiandien gyvena su ramia, kaip ir visuomet gyvenę, ir tariumi nei nežino, kokios baisios regybos tenai už jūryje šiandien virsto kasdieniniu apsišėkimu? Karštesnėmis ir toliaus stovintimis rodosi, kad šioje valandoje negali būti žmogaus, kuris nesuprastų ir neatjaustų savo brolių padėjimo užjūryje. Jiems rodosi, kad visi iki paskutinio Amerikos lietuviai sukurio šioje laisvoje valandoje.

Bet tie, kurie arčiau stovi prie mūsų gyvenimo, kurie kasdien su juo susiduria ir jį iki pačių smulkmenų pažįsta, pasakys, kad toli gražu nėra taip, kaip prakilnesnį Amerikos lietuviai mano. Daug daug yra tokių vietų, kurių baisioji audra nepalietė. Turtum nieko nepaprasto, baisaus pasaulyje nebūtų atsitikę. Gyvenimas tokiose vietose slenka, kaip ir pirmiau. Žmonės pasinėję į tuos voratinklius, kurie laikė ir laiko sunkiai sugriaužę mūsų gyvenimą. Pereikite per tokias vietas, ir jūs patys persikrinsite tame. Viskas „po senovę“. „Dinerkė“ ir bačkutė kaip buvo, taip ir pasilikę tenai svarbiausiu dalyku lietuose valandose. Tenai apie pagelbą žuvantiems savo broliams nėra nei kalbos. Sunku net išdrįsti nueiti į tokias vietas su žodžiais apie savo žuvančių brolių gelbėjimą. Turtum kokia žievė laiko apglėbusi dangelį mūsų Amerikos lietuvių ir neleidžia jiems išgirsti savo sąžinės, žmoniškumo ir brolybės šauksmo.

Nežiūrint nieko toliaus, daugiau susipratusiems, prakilusiems mūsų broliams reikėtų eiti į tas vietas ir pasistengti pralaužti tą žievę, pasistengti išlaikyti tuos bjaurius voratinklius ir įleisti šviesesnę spindulėlį į tokius kampeles.

Tai yra darbas, svarbus ir reikalingas. Kas pasižvėjęs darbu, pasižvėjęs prakilimais tikslu. Nauda iš to darbo bus dvejopa: bus įnešta daugiau giedros į didelį skaitlių mūsų brolių lietuvių ir drąsę su tuom bus nemažai padidinta ta pašelpa, kurią mes, Amerikos lietuviai, galėsime suteikti savo broliams užjūryje. Dangelis tų žmonių, kurie šiandien nededa savo aukų taip labai naudingam tikslui, kaip šelpimas nukentėjusių nuo karės, taip pašelpia vien todėl, kad dar nesupranta ir nemato reikalingumo tame. Jiems reikalinga tai visa išaiškinti, parodyti, kokia didelė priedermė guli ant Amerikos lietuvių šioje valandoje. Nėra abejonės, kad kaip tik jie supras savo pareigą, jie pasiskubins į ją atlikti ir stas į eiles tų darbininkų, kurie dabar uoliai veikia naudai savo brolių, nukentėjusių nuo karės.

Tenai po tą žievę slepiasi didelė jėga, kuri galėtų padaryti milžiniškus darbus, jei būtų pažadinta ir nukreipta tinkamam vagon. Dabartinė valanda yra parankiausia tų didžiųjų jėgų pažadinimui. Nauda ir mums, Amerikos lietuviams, ir nelaimingai Lietuvai iš to bus neišsiskaitliuojama.

Prakilnesnį ir veikti norintį brolių! Sunaudokime čia savo veiklą, uolumą, ir tuom atliksime darbą, kuris bus naudingas ne tik šiandien. Tokio darbo vaisiai pasiliks amžinai. Čia turime tikslą, kuris, anot mūsų garbingo dainiaus Kudirkos, yra augstas ir doras. Siekime prie jo. A. M.

IS TEN, KUR ASAROS BJRA IR VARGAS SPAUDZIA...

Susirėmę pasaulio galiūnai ir atstatę krutinę vienas priešais kitą: sužvango plieno ginklai, patrankos atvėrė ugnį žėrinčius savo nasrus ir prabilo griausmo kalba... Dangaus skliautai šurpavo, pilkoji žemėlė dejuoja šarvuotų karžygių mindoma bei žirgų trepmiama...

Nusigando nelaimingojo kampo gyventojai.

— Kur prieša, kur kova?

— Kur bėgim, kur dingim? — bastydamies viens kitą klausias. Bet į kiekvieną klausimą vieną vienas atsakymas tegirdis:

— Vargas!

— Vargas mums nelaimingiems! — Ir eina tas žodis iš lūpų į lūpas per kaimus ir miestus.

O vakarų krašte vis dunda laby. Dunda nuo ankstyvo rytmečio ligi vėlyvam vakarui be jokios pertraukos, be atvangos.

Ugniniai gaisrų liežuviai nudažę purpuros varsa tirštus moliugus debesius ir prasiskverbę pro juos pro-švaista lažo padanges...

Mykia nusigandę gyvulėliai. Varnai kranksėdami pulkuojasi ir lyg ką baisaus prijaudami, skubina į rytus...

Pabaisys apėmė ir žuogaus sielą: turtingieji miestų gyventojai bėga, moteris alpsta, vaikai verkia...

— Vargas! Vargas! — visuose kampuose tiek tik ir tegirdis.

Bet kas lietuvių vargas? Vargas lietuvių brolių. Jis su vargu gimęs, su vargu išvien gyvenęs; žino kad su vargu ir mirti reikės. Jis kio vargo nebijo. Ramiai jis laukia ateinančių ir šio naujo vargo.

Moteris, vaikaučiai verkia? Kiek moksėdamas ir kiek galėdamas ašaras jiems sluosto, ramina, o pats neturi kada nei ašaroti, nei nerimauti. Sunkus darbelis—visa jo paguoda.

O čia karė su visomis savo baisenybėmis, lyg kokia perkūnija su žaibais, atūžia visais kraštais. Kryžuotų ainių kaip jūros vanduo užplūdo gražiausią Lietuvos dalį...

Tiesia, jie ir vėl umai išsinešdino iš kur atėjo; bet Lietuva jau nebe ta. Ten kur bažnyčios grožėjos—grūvėsiai tvokso; kur kaimų sodai žaliavo—vėjas pelenus kėdėna; kur kvečių dirvos geltonavo—grynūtėlis kaip grendimas tyrlaukis tebeliko.

Vargas! Taip, kur naujos gadinės vanduo koja žengė, tikras vargas gyventojams teliko. Aš pats lankiau tas vietas, samonis akimis žiūrėjau į išnaikinto didumą; samonis rankomis, galima sakyti, palytėjau to vargo ir jaučiau, nors neragavęs, koks kartus jis yra tiems, kurie likimo verčiami paragavo jo.

Atvažiuoju Slabodon (Seinų apskr.). Stipus čion buvau rankioti žinių apie nukentėjusius nuo karės. Bet rankioti neprisėjo, nes semė pasisenti tokių žinelių čia galėjau. Šiame kampe jų kruvos teber.

Murinė bažnyčia, kuria parapijonių taip gerėdavos, visiškai sunaikinta. Kuorai ir visas priešakys išsprogdi. Dideliausi plytų kalnai sugriesti ant šventoriaus ties didžiausiais vartais. Tarp plytelių išmėtyta varpų sukės, stovyklų skeveldros, skardos skydai, lotų galai, gelžgaliai... Stogas nudegęs, sienos suskūle ir dumais apbrukę. Vietoj langų širpo be jokios kvamos didžiausios skylės, pro kurias išsiveržė vėjas kaukia ir blaškos šventyklos liekanose. Net šiurpuliai perima žmogaus kūną. Baisu ir liudna. Žmonės, sako, kas šventą dieną sueina ant tų grūvėsių ir rauda, rauda griaužiomis ašaromis.

Ale kaip gi? Juk tai brangiausia jiems vietelė! Juk tai jų prakaitas, jų darbas!

Susirinko apie mane jų visa kuopelė.

— Kas girdėti?—klausiu.

— Na kas? — Vargas! — vienu balsu visi atsiliepa. — Bažnytelės nebeteikom, šalk dabar plika galva ant vėjo ir lietaus. Dabar tai dar pusė bėdos, bet kas bus žiemą per šalčius ir pūsni? — Ir visi nusimania akia pažvelgę į tą pusę, kur jų bažnyčios grūvėsiai dunksojo.

Visi padėjavo, galvomis palingavo.

— Gi man, Dievuli, — prisilinkus arčiau per žmones verkšlėndama emė skysties našlė, — išplėsta visas turtelis. Javėliai visi arkliais išklota, sutrempta; bulvės nukasta, uždaras, drapanos išvogta... Likauš, vargė, grūnytėlė kaip pirštai. Nei kuo apsidengti, nei ko į burną paimiti... O šeimynos šešetas, višiemis reikia, visi šaukias...

Susigraudinus senukė slūstosi antakius ir vis pasakoja, pasakoja ir vis naujus vargus, naujas nelaimes. Kas jas visas ir surašys.

Dar nespejo išsipašakoti, o jau kitą traukia į už skverno:

— Gana, gana bus jau, močiute, duok ir mums pasiskusti.

Tokių norinčių pasiskusti atsiranda visa galybė. Vienas pro kitą spraudžias, kad tik arčiau prie to, kuris vargus jų užrašys. Ar bus iš to kiek naudos, ar ne—tiek to, by tik pasiskundus, by tik iš vidaus išmetus, kas skauda, kas slėgia, degina. Na ir ina pasakoti.

— Aš dar bado neva nekenčiu—skundžias raudonais kailiniais apsisaitęs ukininkas.—Turiu dar gyvulių ir lauko, bet kas? Triobos karės reikalais sudegintos kartu su visų pašaru ir manta. Galėčiau dar kiek ir nusipirkti, bet nėra kur. Už gyvulius pinigų negaumi. Tai susi-juokime lauk!... Gyvuliai badą kenčia. Pusedykiai prisėis žydams atiduot.

— Atiduoti, tai atiduoti—išsiškia šale stovįs juodu švarku ukininkas

— bet ką darysim pavasario sulaukę, nei gyvulių, nei padarų, nei duonos, nei seklos nebeturėdami! Tuo met tai jau tikras bus badas!...

Visi liudnai linguoja galvomis, pritardami kalbėtojiui.

— Aš aiškinu jiems, ramiau, jog vyriausybė neužmiršanti jų, pasirūpinti jiems pašarų ir seklos pristatyti. Jie klausia mano išvadų—jimo ir vis linguoja galvomis...

— Jau daug geriau būtų, jei patįs savo turėtumė!—kazin kas iš kuopos išsireiškia.

— Žinoma, žinoma! — pritaria jam visi.

— Jiems—dar vis, ale man tai vargas!—prasiskverbęs pro žmones artyn bando skysties kitas. Ale ir be skundo aiškiai matyti jam iš veido, jog ne gerovės pas jį namuose esama. Švarkas nudėvėtas, veidas suvargęs, žeme apneštas, akys indubios, po akim mėlinuoja plati delčia.

— Let-ne-let gyvas išlikau. Nevidonas prusas supleskino visą mano sodybą. Viena grintelė liko, bet ir ta sušaudyta.

— Ir aš toks-pat—priduria kitas šale durų stovįs vyras.

— Gi ir su manim ne geriau—skundžias trečias, ketvirtas.

Nutariau nuvažiuoti vieton apžiūrėti jų nuoskandų didumą. Iš valsišaus gavau „stukią“ ir netrukus išvažiuoju. Padegėlių esama dviejuose kaimuose: Miliastuose ir Seilunuose. Vaziuoju į Miliastus. Teisybė, žmogaus supleskėjęs kluonas su visa gėryba ir rusys, kame sunėgė buvo ne tik viralus, uždarą, bet ir rubus. Ugnis sunaikino visa. Net ir kaulių keletas galą gavo. Apžiūrėjęs ugniavietę, užėmū svirnelin—tuščia, tik pelų krūvelė. Einu pirkion — purvina, negražu, vargas.

— Kuo maitiniesi?—klausiu padegėlio.

— Gi kuo? Stai dar kartį rugių davė kaimynas dvarininkas, baidgiam jau valgyti.—Čia parodė duonos žiauną, padėtą ant skobnės.—Tai visas mūsų maistas, toliau reikės ubagauti, gyvas žėnėn nelisi...

Rasau atsisėdęs galuskobnėje, o nuo krosnies per pečiurkę blykai dvi kaip žarijos mergučės akytės. Pasirodė bijos—visa sudina ir tik vienuose marškinukuose. O čia girdi kalbant apie jų vargą, koks indomus dalykas! Ką gi duoti, kad galėtų arčiau prieiti prie stalo ir išdžiuvusiois nuo bado luputėmis pati pasiskusti, kaip sunku misti juodos duonos kriaušle, kaip nuobodu per dieną dienas ant krosnės tunoti... Bandė jau lipti... bet susigėdo ir atgal sugrįžo savo gulyklon ir tik iš tenai sekė ašarotomis akytėmis kiekvieną mano judėjimą.

Vaziuoju į Seilunus pas kitą—dar arčiau. Likosi tik vienu viena grūnčia. Nei kluono, nei tvartonei svirno—nieko, tik vieni pelenai. Ineinu vidun: priemenioje pasidaryta arklų tvartas. Mėšlas dvokia, net kvapą užima. Pirkia irgi kaip tvartas pilna purvų ir mėšlo; ties skobnia kiek atsluota. Matyti, tai darbus mažytės mergučės, kuri pamaišius svečią atvažiuojant bandė padabinti savo buveinę. Šeimininkas žmogus dar ne per senas.

— Tai turėjęt ligi valiai?—klausiu.

— Ui, Dievuli, ką mačiau, tai nei didžiausiam savo neprieteliui nevelyčiau matyti!—susiėnęs rankas susuko vargas.—Kaip pradėjo kulkos iš visų pusių lėkti—gyvas pragaras darė. Šeimyną sulandinau duobėn, o aš pats nespėjau. Atbėgau grūnion—o čia kulkos per langus kaip bitės dūgia. Puoliausi lįsti po krosnim—gi pusiau įlindęs įstrigau ingerklin, kad nei šian, nei ten negaliu. O granatos, girzdžiū, viena paskui kitą tik dūgia, tik žviegia. Klausau, ir trobelės mano spraga. Dievuli, manau jau po manęs! Dideliu manau išsinarpūlins iš slatų bėgu prie lango pažiūrėti, kas darosi su mano gyvulėliais. Žiūriu, geriausias kumelės išbėga kieman, o granata tik švyti tiesiog jam į vidurius. Žarnos padriko tik po atslaima ir tiek.

— Emiau, gaudau ir persigandau. Ne tiek gaila gyvulių, kiek baimė, kad pats neztum. Prišliaužęs prie adverijos, prisiglaudžiau ir manau: kas bus, tai bus, toliau jau niekur neisiu. Ale, Dievo malonė, nei manęs, nei mano šeimynos nekliaudė. Visi išlikome sveiki, už ką labiausia Dievui dėkojam.

Pas trečią—vėl ta pati istorija. Vėl vargu visa virtinė, ašarų kalnai!...

— Saitinis —

LIETUVŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS VILNIUJE.

Apie lietuvių atstovų suvažiavimą Vilniuje „Aušroje“ paduoda tokias smulkmenas:

„Šiame suvažiavime dalyvavo 14 lietuvių atstovų visų keturių Dumų. Neatvyko į suvažiavimą 5 atstovai: Kumpstas, Kumelis, Gudavičius, Milvidas ir Girmius. Kai kurie jų, rodos, paimti į karę.

„Atstovai per dvi dieni laikė savo posėdžius ir tarėsi apie svarbiausius Lietuvos reikalus. O tų reikalų, ypač dabar karės metu, daugybė. Daug buvo kalbėta, kaip geriau sušelpus pabėgėlius ir nukentėjusius dėl karės. Nutarė palaikyti visas draugijas ir komitetus, kurie užsiima vargšų-pabėgėlių ir nukentėjusių šelpimu. Apart to atstovai rūpinasi, kad tokių draugijų būtų kuodaugiau stebinama visoje Lietuvoje. Atstovai nutarė, kad didesniuose ir svarbesniuose Lietuvos reikaluose visi išvieno dirbąsiai ir kreipsis prie rėdo. Tokia atstovų vienybė daug gero galės padaryti mūsų tėvynės Lietuvos naudai.

„Apart to pabėgėlių ir nukentėjusių šelpimo, atstovai daug tarėsi ir apie kitus svarbius Lietuvos reikalus. Yra daug ir kitų klausimų, kuriuos lietuvių atstovai turės kelti aikštėn, aiškinti ir supažindinti su jais visuomenę ir vyriausybę.

„Kiekvienam lietuviui dabar širdyje guli klausimas: kas bus su Lietuva po karės? Šio klausimo išsiaišinti nemažai dirbuojasi Amerikos lietuvių.

„Šis klausimas turės rūpėti ir mūsų atstovams. Lenkai nuo pačios karės pradžios sutvėrė Varsavoje ir Petrapilėje tam tikras atstovybes, kad jos rūpintų Lenkijos reikalus ir jos ateitimi, ir kaip matome, tas lenkų rūpinimasis nepaliko be gerų pasekmių: jau šiandien šimtai tukstančių plaukia Lenkijon iš Rusijos miestų sušelpimui nukentėjusių dėl karės Lenkijos gyventojų.“

LIKVIDAVIMAS VOKIEČIAMS PRIGULINČIOS ŽEMĖS RUSIJOJ.

Rusijos vidaus ministerija apdirbo teisių sumanymą priverstinio išpirkimo žemės nuo vokiečių. Sumanymui vienok, teisingai, priešaisi daugelis net biurokratų, ypač gi atstovai izdo ministerijos.

Sumanymo priešai mano, jog išpirkimo nuo vokiečių žemės iš liuos savininkų noro į taip trumpą laiką, kaip vadaus reikala ministerijos sumanyta, tikėtis negalima. Norinčių dabar žemę pirkti rasti bus nelengva, nes žemdirbiai neturi daug atliekamų pinigų, dar mažiau jų turi ukininkai. Pasiūlymas pirkti dabar žemės nedaugelygi gubernijų, kur yra vokiečių kolonijos, turės sumažinti žemės kainas visose tose gubernijose; per tai sumažėtų žemės vertė net ukininkų pirkta su pagelba žemiškojo valdžios banko ir esanti to banko rankose. Tas atgabenų tam bankui daug nuostolių. Sumažėjimas žemės vertės atgabenų sumažėjimą ir samdos ir pirkė brangiai žemę su banko pagelba neįstengytų išsimokėti skolų ne tik ukininkam, bet ir bajorų bankams; jeigu gi bankai skolininkų žemę priverstinai užsimaitytų parduoti, žemės vertė dar labiau nupildytų.

Apart to, svetimtaučių, taigi vokiečių, dvarai ir ukės buvo daug geriau vedama negu vietinių gyventojų. Todėl išsilinimas vokiečių dvarų žemės kaimiečiams dar labiau nupildytų ir taip neaugštai stovinčioje žemdirbių ir tose gubernijose, kur vokiški kolonistai buvo į augėliau pakėlę.

Išperkant priverstinai nuo vokiečių žemę, valdžia turėtų už ją gauti pinigų užmokėti, o valdžios kasose nėra atliekamų kelių šimtų milijonų rublių.

BYLA RUSIŠKO REVOLIUCIJONERIO VLADIMIRO BURCEVO.

Prasidėjus karėi Europoj, pagėgė iš Rusijos revoliucionieriai sugrįžo iš užsienių namon, nurydami stoti prieš Rusijos priešininkus Maxim Gorkij, sugrįžę taigai garsus šnipų įjėskotojas

valdžios ir paties caro paslapčių garsintojas Vladimir Burcev. Paskutiniame vienok neleidė stoti Rusijos apgyvine, nes jį Rusioj tuoj suėmė ir teisman atidama tokias smulkmenas: „Šiame suvažiavime dalyvavo 14 lietuvių atstovų visų keturių Dumų. Neatvyko į suvažiavimą 5 atstovai: Kumpstas, Kumelis, Gudavičius, Milvidas ir Girmius. Kai kurie jų, rodos, paimti į karę. „Atstovai per dvi dieni laikė savo posėdžius ir tarėsi apie svarbiausius Lietuvos reikalus. O tų reikalų, ypač dabar karės metu, daugybė. Daug buvo kalbėta, kaip geriau sušelpus pabėgėlius ir nukentėjusius dėl karės. Nutarė palaikyti visas draugijas ir komitetus, kurie užsiima vargšų-pabėgėlių ir nukentėjusių šelpimu. Apart to atstovai rūpinasi, kad tokių draugijų būtų kuodaugiau stebinama visoje Lietuvoje. Atstovai nutarė, kad didesniuose ir svarbesniuose Lietuvos reikaluose visi išvieno dirbąsiai ir kreipsis prie rėdo. Tokia atstovų vienybė daug gero galės padaryti mūsų tėvynės Lietuvos naudai. „Apart to pabėgėlių ir nukentėjusių šelpimo, atstovai daug tarėsi ir apie kitus svarbius Lietuvos reikalus. Yra daug ir kitų klausimų, kuriuos lietuvių atstovai turės kelti aikštėn, aiškinti ir supažindinti su jais visuomenę ir vyriausybę. „Kiekvienam lietuviui dabar širdyje guli klausimas: kas bus su Lietuva po karės? Šio klausimo išsiaišinti nemažai dirbuojasi Amerikos lietuvių. „Šis klausimas turės rūpėti ir mūsų atstovams. Lenkai nuo pačios karės pradžios sutvėrė Varsavoje ir Petrapilėje tam tikras atstovybes, kad jos rūpintų Lenkijos reikalus ir jos ateitimi, ir kaip matome, tas lenkų rūpinimasis nepaliko be gerų pasekmių: jau šiandien šimtai tukstančių plaukia Lenkijon iš Rusijos miestų sušelpimui nukentėjusių dėl karės Lenkijos gyventojų.“

FRANCUZŲ ŠARVUOTAS ORLAIVIS.

Karių laikuose išradėjai stengiasi išrasti ką nors tokio, kas gali kur daugiausiai žmonių užmušti, nes tokias prietaisas turintis lengviau priešus įveikti gali. Dabar francuzai pasidirdino didelį šarvuotą apkaustytą orlaivį gynyminį Paryžiaus nuo vokiškų orlaivių, jų naikinimui.

Orlaivis tas padirbtas sulyg plianų francuziško inžinerijos pulkininko. Visas padirbtas iš metalo ir yra labai didelis. Mašinas ir orlaivininkus iš visų pusių dengia iš storo nikelio padirbtos sienos. Sienos tos yra taip tvirtos, kad orlaivis ir orlaivininkai be jokio pavojaus prie priešių gali prisisturti iki 400 metrų. Orlaivis turi mašininę kanonę, iš kurios gali šaudyti į visas puses, taipgi žemyn ir į viršų. Kanonėlė dengia panašius pritaissimai, kaip plieniniai bokštai kariškuose laivuose besisukanti į visas puses. Sunkumas mašinos nepereina sunkumo, kokį orlaivis gali pakelti. Kanonėlės francuzai padirbo ir specialę kulka. Kiekviena turi 180 gramų melnito, ko užtenka visiškai išnaikinti kiekvieno ir didžiausio orlaivio. Orlaivis iš visų pusių taip uždengtas, kad be pavojaus jis gali ir žemai lėkti; karabinų šūviai jam nieko blogo padaryti negali, nors ir pataikytų, nes karabinų kulkos negali uždangos sienų pramušti.

MOKINTOS MOTERIS IR SEIMYNA.

Nuo senai jau mėginta rinkti žinias apie įtekme augstaus mokslo ant moterų, jų vaisingumo ir šeimynos, bet iki šiol nesurinkta ganėtinai statistiškos medegos. Tik paskutiniuose laikuose viena augštoji mokykla Amerikoje, esanti nuo 1842 m., Bostone, kuri išleido daug moterų, išsiaiškinę buvusios studentės užklausias apie jų gyvenimo bėgi. Užklausiai pašįsta 5,000 buvusių studentų. Atsakymus gauta nuo 2,827.

Klausta buvo: kuom dabar užsiima; ką pasiekė? Ar ištėkėjo? Kiek metų turėjo tekėdama? Kiek turėjo viso vaikų? Kuom vyras užsiima? Ko išsimokino vaikai? Kuom jie dabar užsiima?

Atsakymai buvo neuzgančiant. Didelis nuosimtis mokytojų moterų neitėkėjo, ir neitėkėjusių mokytojų merginų nuosimtis ne tik nesimazina, bet didinasi kasmetai. Kadangi Amerikoje kraičio klausimas nešioja tokios rolės, kaip Europoj, tai didelį nuosimtį neitėkėjusių, matyt, gindo kitokios priežastys. Gal but, kad augstesnių mokslo griebiasi mažiau gražios, o tokios, suprantama, vyrų patraukti negali. Gal but, kad augstesnis mokslas naikina pas moterį patraukimą prie vyro ir šeimynos troškimą, atšaldo moters jausmus ir geidulius.

Pasibaisėtinas nuosimtis mokytojų moterų yra taipgi nevaisingų. Ant 100 apsisvedusių mokytojų moterų yra 39 bevaiškių vaikų visi neturėjo; tuom tarpu paprastų moterų ant 100 nevaisingų yra 10—12. Nevaisingumą apšviestų moterų matoma ne vien Amerikoje, bet veikia visur: juo kokia tauta augina, dauginasi, nes tokios tautos moteris mažiau vaikų gindo. Europoj francuzai visai nesidaugina, o besidauginimas vokiečių

r anglų nuolatai mažinasi; smarkiausiai dauginasi mažiausiai apšviestos tautos, kaip antai: rusai, lenkai, ispanai, portugalai. Reikia todėl manyti, kad kultūra, mokslas, išstūmia moterį iš jos tikros, gimdytojos ir veislės palai kytojos, rolės. Tą rodo mums sulyginus miestų moteris, kurios vis-gi yra apšviestės, su kaimietėmis: kaimietės kur kas yra vaisingesnės už miestų moteris. Jeigu mokslas ir augstesnė kultūra veikia ant moterį, tai, be abejonės, tas veikia ir ant vyrų, ir tai visai panašiai. Juk ir pargarsėję nepaprastu protu mokslininkai, poetai, garsūs veikėjai buvo arba nevėdėliai, arba vaikų neturėję, o jeigu ir turėjo, tai mažai.

VIETINĖS ŽINIOS.

REIKALĖ CHICAGOS LIETUVŲ DRAUGIJŲ SAJUNGOS.

Jeigu Chicago lietuviai atjaucia reikalą bendro veikimo tautiškoje dirvoje, kiekvienas turi pripažinti, jog Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga tokią dirvą visuomenei suteikė, ir todėl, paskutinių poros savacių, apsišėkimai turi skaudžiai užgauti jausmus visų tų lietuvių, kurie trokšta ir pageidauja tautai labo, nes šita įstaiga, kuri savo programė permatė visus tautos reikalus ir klausimus, yra įstumta į pašaipos vertą rolę.

Kaip jau iš „Amerikos Lietuvoje“ tilpusio humanistiško straipsnio, užvardinto „Lietuviškas Čap-sui“, ir mano pastabų, paduotų „Lietuvos“ No. 50, ir tie tilpusios dar rezoliucijos, išneštos tų draugijų atstovų, dalyvavusių paminėtame „Seime“, paaiškėjo Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga prarado pilietiškas teises, ir dabartinę jos valdyba, kaip ir atstovai, neturi jokios teisės tos organizacijos vardu kalbėti.

Iki šiolie gyvieji Sąjungos klausimai visuomenei nėra aiškūs. Todėl, noriu čionai perstatyti Sąjungos klausimą šviesoje mano patyrimų ir faktų, su kuriais turėjau progą susipažinti.

Svarbiausiu faktu, įvykusiui ir apsišėkimui taip vadiname III seime, yra praradimas Sąjungos teisotos gyvasties; tasai faktas atima dabartinę valdybą teisę Sąjungą reprezentuoti.

Šitą faktą aš remiu sekančiais prirodymais:

1) Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga, sutvėrta sulyg Illinois valstijos teisių ir turinti teisotai priimtus įstatus, negali būti vedama ir tvarkoma kitonišku budu, negu kad tais įstatais nurodyta.

III-gi tos organizacijos „seimas“ įvyky be jokios tiems įstatams pagodones, ir su tikru jų ir sąjungos idėjos paniekimu. Todėl, nei seimo nutarimai, nei išrinktoji valdyba nėra legali.

2) Iš Sąjungos viršininkų raportų, tame „seime“ išduotų ir priimtų, paaiškėjo, jog visos draugijos, savo laiku priimtos į tą organizaciją per istisus metus neįmokytojos įstatais reikalaujamų mokslo ir nepildyamos kitų pareigų, prarado pilietiškas teises, ir todėl, ne tik jų pasiųstieji atstovai, bet ir pati pereitų metų valdyba, buvo nelegalė, nes legaliskai sutvėrtot organizacijoj turi teisę naudotis organizacijos privilegijomis tik tais teisotais nariai, o ir pati Centro valdyba jais nebuvo.

3) Apart savo nelegaliskumo, Centralinė Valdyba pereitų metų, ir išrinktoji sekančioms metams, po vadovystė to paties pirmininko, pasirodė nekompetentiskai tokios organizacijos vedimui ir todėl nesuteikia visuomenei užsitikėjimo.

4) Naujoji valdyba, išrinkta neteisotai seimo, kuris vadovavosi ne įstatais, bet taip vadinamu „moralė“, ir prie savo geriausių nobirų ir pasiūlymų, neturi galės prarastas teises atgauti. Neteisota valdyba neturi teisės priimti organizacijon naujų draugijų nei kolektyvų mokesčių, ir todėl, jeigu tokia valdyba elgys kitaip, tai nugrims dar giliau organizacijos įstatų nesirūpinimą. Todėl, dabartinė valdyba negali nei teisotai suaukti seimo, ir jeigu toks seimas būtų suauktas, jis irgi nebus legalis, ir jo darbai bus lygiai „mo lėra“.

Visi viršminėti faktai nėra užsivėrus.

Prie tokio rekonstrukcijos darbo aš noriai prisidėsiu ir savo pečiai; kiek spėkų užteks, paremsiu išgruovus iš teisotų vėžių šitą tautišką vežimą ir pastumiu, kad jis eity prie įstatais nurodyto tikslo.

Šitą mano pasidėjimą negindo noras pasididžiavimu, arba paniekimo tų žmonių, kurie dabar yra pakinkyti sąjungos vežimą traukti, bet tik ta aplinkybė, jog aš esmiu vienas iš penkių pamatinų akmenų, ant kurių visas teisotas tos organizacijos buvimas remiasi,—tai yra, esmiu Charter'io nariu.

Organizacijai pakliuvus į tokį kėblų padėjimą, kokiame Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga dabar randasi, tik charterio nariai gali iš to kėbluno sąjungą išvesti, ir todėl aš ir pasitikiu, jog mano pasidėjimas bus visų priimtas tokioje dvasioje, kokią yra daromas.

Suomi ir užbaigiu mano tame klausime žodį, rezerv

"Lietuvos Ukinko" dr-jos priešmetinis susirinkimas "Lietuvos Ukinko" priešmetinis susirinkimas atsihuvo praėjus nedėdienį M. Meldžio svetainėje. Reikia pastebėti, kad, draugijai nuolat augant, darosi ankšta by kokių svetainėlių; tai šis susirinkimas buvo didžioje svetainėje. Susirinkimas atsilankė gan daug narių, ir visi ramiai ir šaltai svarstė bėgancius reikalus. Paliesta buvo ir Liet. Dr-jų Sąjunga. Matydama, kad sąjungoje vien tik suirutė ir daugiau joje yra politikos negu darbo, draugija nutarė daugiau prie sąjungos neprigulėti. Liet. Viešam knygynui nutarta paaukauti \$13.00. Prisiūti laisčiai iš Liet. Gelb. Fondo ir Liet. Selp. Fondo perskaityti ir be jokio pritarimo padėti šalin. Draugija stovi neutraliai nuo visų fondų. Iš savo izdo ji jau turi paaukavusi \$100.00 nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje; aukos renkama ir dabar susirinkimuose; tuos pinigų pati draugija nusiųs Lietuvon. Valdžia kitiems metams pasilikio ta pati: pirin.—J. Biežis, mntar. rašt.—J. Raugevičia, finansų rašt.—B. Lenkauskas ir izdininku.—M. Meldžis. Ši draugija turi apie 400 narių ir puseinai stovi finansiskai. Ypatin-gai paskutiniu laiku skaitlingai rašosi merginos ir moteris. Šiame susirinkime prisirše 5 nauji nariai.

Red. prierasas. Tą patį praneša ir p. P. Mulevičius.

Moterių gimnastų vakarėlis. Šią subatą, gruodžio 26 d. Lietuvių Moteriškos Gimnastikos Klubas rengia savo šeimyniską kalėdinį vakarėlį Mark White Square svetainėje. Vakarėlyje dalyvaujama pagal užkvietimą. Šisai klubas, susitvėręs tikrai praėjus mėnesi, auga pastebimai greitai ir jau turi skaitlingą būrį narių. Moteris ir merginos yra noriai priimanos kluban. Jokių įžanginių, mėnesinių ar kitokių mokesčių nėra.

Sekantis koncertas Mark White Square svetainėje. Pacifinis koncertas Mark White Square svetainėje, kertė Halsted ir 28-tos gat., atsišub šį nedėdienį, gruodžio 27 d. Koncerto pradžia 3:30 val. po pietų. Programą atliks Mr. James L. Williams—tenoras, Mr. James Hume—baritonas ir Miss Ruth Freeman—pianistė. Įžanga užlyk. Visi užkviečiami atsilankyti įžangos tikietus galima gauti pas Miss E. Harris, Mark White Square vedėją, ten pat vietoje.

Vakarėlis Lietuvos naudai. Gruodžio 20 d. suvienytomis Tėvynės Mylėtojų Lietuvos dr-jos, Sv. Augustino Vyskupo dr-jos ir SLA. 782 kuopos spėkomis buvo surengtas vakarėlis rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės. Vakarėlyje P. Mulevičius skaitė referatą temoje: "Gyvenimas mieste ir ant ukės." Paskui kalbėjo Dr. K. Drangelis ir p. Stepulionis, abudu apie reikalingumą šelpiti nukentėjusią Lietuvą. Referato ir prakalbų tarpuose p-lės A. Ukiutė, B. Žilvičiūtė ir K. Saluckaitė gražiai padėklia-mavo pluoštelį eilių, publikai labai patikusį.

Pasibaigus prakalboms, buvo renkamos aukos Lietuvos Gelbėjimo Fondo naudai. Sušelpimui nukentėjusių nuo karės aukavo: \$1.00—P. Januškevičia; po 50c.: A. Straskaitis, K. Putriūnas, O. Bankienė, B. Budrius, J. Daraciūnas, A. Čiapas; po 25c.: M. Janulis, K. Vertelka, Ign. Janulis, A. Grinis, J. Janulis, K. Malinauskas, V. Gritėnas ir "Bevardis"; 10c.—Gurienė; 5c.—J. Kie-las. Autonomijos reikalams aukavo: \$1.00—J. Mačiančius; po 50c.: K. Putriūnas, O. Bankienė, B. Budrius, V. Mikolijūnas, po 25c.: J. Kaupis, J. Daraciūnas, A. Čiapas, J. Grigaliūnas ir "Bevardis." Viso labo surinkta \$10.40. Vakarą užsibaigė 10.30 val. vakare.

Prelekacija Cicero. Gruodžio 20 d. p-lia M. Jurgelionienė skaitė prelekaciją apie Lietuvos ir Amerikos liet. moteris ir jų pažangą.

AR TURITE KOKI PASISKUNDIMĄ.

Telefonuokite į City Hall MAIN 236

Mus prašo patalpinti sekanti pranešimą:

City Hall'e yra atidarytas ofisas naudai publikos visiems be išskyrimo ir be mokesties, su sekančiais departamentais: gazo, elektros, telefono, strytkarių, ir viršutinių traukinių. Šisai ofisas yra žinomas, kaip Viešo Patarnavimo Departamentas (Department of Public Service), ir Montague Ferry yra jojo galva.

Pavyzdžiui, jeigu jūs mėnesinę gazo bilą turėtumėte \$2.00, o jūs gamatė bilą \$3.00, tai suprantama, jūs nenorite jos mokėti; bet ką jūs galite padaryti? Kompanija reikalauja \$3.00. Jeigu ji negaus pinigų, gazo bus uždarytas. Ji yra neprigulama ir nei nenori kalbėti su jumis. Jeigu jūs pranešite apie tai p. B. M. Ferguson, Gazo Biuro Supervizoriui, kambaris 613 City Hall, tai jūs turėsite savo teises pridabozs.

Ziema čia pat; gazo užsals, ir jūs busite be šviesos. Kompanija nesiskubins apšviesti jūsų namo. Praneškite p. Ferguson'ui, kambaris 613, ir jūsų namas bus apšviestas.

Tas pats yra teisinga kaslink elektros bilų. Jeigu jie parokuos jums per daug už jūsų elektros šviesas, arba jeigu jūs turite pasiskundimą, tai praneškite p. C. E. Schutt, Elektros Biuro Supervizoriui, kambaris 613 City Hall.

Tas pat kaslink jūsų telefono.

Jeigu jums nepatarnauja taip, kaip turėtų už jūsų mėnesinę mokesčių, tai eikite pas G. W. Cummings, Telefonų Biuro Supervizorių, kambaris 613, City Hall. Taisyklės reikalauja, kad kaip greit jūs pridedate "receiver'į" prie ausies, Centras (operatorė) turi paklausti, kokio numerio jūs norite. Jie neturi leisti jums laukti, išskiriant atsitikimus, kuomet linija yra užimta, arba šaukiančio numerio negalima pasiekti. Jie neturi jums duoti klaidingą numerį.

Tas pat, kuomet jūs vartojate strytkarį arba elevatorį ir su jumis pasielgiama negerai—kambaris 613 City Hall pasielgs su jumis gerai. Juma nieko nekaustuos, nes šisai ofisas yra viešam patarnavimui tikslai. Ponas R. F. Kelker,

Supervizorius strytkarių ir elevatorių.

Jeigu jūs nėsate vienu žmonių, turinčių trukdėsio su Viešo Naudojimosi Kompanijomis (Public Utilities Companies), ir skaitėte šias žinias, tai paaiškinkite apie tai savo kaimynams, idant jie žinotų kur eiti, jeigu toki dalykai atsitai-kytų. Šisai ofisas yra vienu svarbiausių ofisų, kuriuos miestas įsteigė. Šimtai pasiskundimų ateina kasdien. Neprašėkite neatnešę ir jūs savo pasiskundimo. Šiame ofise yra įvairių žmonių, kurie patarnaus jums ir susikalbės su jumis prigintoje kalboje.

VISKAS SAUGU.

Petras (eidamas su Onyte per giria): "Meldžiui, Onyte, nesibijoti plėšikų užpuolimo. Jeigu pasirodytų koksai nors, tai meldžiui... tik dumti paskui mane."

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. J. H. Alkonis (Des Moines, Ia.). Į prieškalėdinį numerį nespėjome įdėti. Dedame į šį. Rasi. nebus dar pervėlu.

p. Naris (So. Boston, Mass.). Širdingai ačiū už prižadą.

p. A. Jankauskas (West Allis, Wis.). Protokolas tilps sekančiame "Lietuvos" numeryje.

Kurie neminėti. Peržiūrėjome ir ką galėjome, sunaudojome. Prieš Kalėdas Redakcijon suplaukė daug darbo ir visko greituoju negalime peržiūrėti. Yra raštelių, užsilikusių iš ankščiaus. Prašome gerb. sandarbininkų palaukti iki po Kalėdų. Tuomet galima bus viską tvarkon suvesti. Tuom tarpu gi truputį kantrumo.

Apgarsinimai.

TAUTŲ PAPROČIAI.

Mēs su malonumu pranešame, kad Mr. Joseph Triner iš Chicago šimet vėl išleido puikų sieninį kalendorių 1915 metams. Jisai parodo daugelio tautų papročius, ir apgailestina tik, kad, lėlei aprubežiuotos vietos, ne visos tautos galėjo rasti vietos jame, bet mēs tikimės, kad viename kalendorių ateietyje tai bus pataisyta. Šio kalendoriaus kopija bus pasiūsta, gavus 10c. pinigais ar stamponais. Adresuokite savo laiškus: Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Kalendoriai pasiūnčiam po gruodžio 1 d. 1914 m.

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovievrennastis, Aktus pirštine, pardavimo, išradovjimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje—Rusijoje. Parupina pasportus išvažiavantiems Lietuvon—Rusijon ir risokius kitus rejentališkas rastos padaro gerai, greitai ir pigiai. Školoktuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškose Bankuose.

Visokiūse reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėl informacijos Chicagočiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštu, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos

Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarnnikais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Kosulys ir Šaltis,

gerklinių išsiskojimų uždegimas, kokiūšas, gerklės skaudėjimas, užkimimas ir krupas, — tuojaus prailinama vartojant

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS

(Severos Balsamas, Plaučiams) Tatal yra labai naudinga gydovė nuo krouškos gerklės uždegimo, ką galima pastebėti iš se-mianis tulpinamo ir uosonai ap-latyto laiško.

Ar tuosite kopija Severos Llet. Kalendoriaus 1915 m.

Jeigu ne, pareiklauskite nuo ap-tiekėtojus arba rašykite tiesiog mums

W. F. SEVERA CO.,

"Labai sen užgėdina iš Se-veros Balsamo Plaučiams. Ai-kenčiau nuo sunkaus kosulio ir krouškos gerklės uždegimo, bet savarjont dvi bonkutes Se-veros Balsamo Plaučiams, kosulys išnyko, ir vėla, pradėjus savo svarnui atsiginti, laudėjusi la-lai gerai. Malondai pagarin-ti šį laiškelį, idant ir kiti dazi-juoty apie veiksmingumą Se-veros Gydovę."

Nesakykite "Aš noriu koners nuo kosulio". Reikalaukite Severa's Balsam for Lungs ir neimkite už-vaduoti.

Kaštuoja 25 ir 50 centus. Gau-namas kiekvienoje aptiekioje.

Greta to mēs rekomenduojame nuo kosulio ir šaltio Severa's Cold & Grip Tablets (Severos Plotkeles nuo Gripo ir Peršalimo).

Kaštuoja 25 centus. Cedar Rapids, Iowa.

A. OLSZEWSKIO NAUJASIS TEATRAS

3138-3142 South Halsted St., arti 32-ros gatvės

Jau yra užbaigtas statyti ir

Bus atidarytas Kalėdų Dienoje, Gruodžio 25, 1914,

2:15 Valandą po pietų

Su geru Vodevilium ir Krutanciais Paveiksiais.

Ir nuo šios dienos čia bus duodami puikiausios Teatrai už labai pi-gę įžangą kas vakaras, o subatomi, nedėliomis ir kitomi šventomi dienomis bus ir po pietų duodamos taip vadinamos "Matinees."

Tikiety Kainos:

Subatos ir Nedėlios vakarais {Pirmasis augštas ir Ložos po 15c

{Balkonas po 10c

Visa s ki'ais vakarais ir Matinees {Pirmasis augštas po 10c

{Balkonas po 5c

Štam Teatru yra duotas lietuviškas vardas

MILDA

Milda, kaip žinote, pagal Lietuvių mitologijos, buvo tai Dievake Dailos ir Meilės ir todėl jos vardas Teatru labai pritinka.

MILDOS TEATRAS yra puikusias visoje pietinėje Chicago miesto dalyje. Jis yra statytas pagal naujausias Chicago miesto reguli-jas iš negandios medegos, plieno ir cemento (absolutely fire-proof), su geriausiomis samtariskomis prietaisomis, ventilacijoni, didele scena, puikiomis scenerijomis, gražiai išrėdytas, taip, kaip didieji vidurmesčio teatrai ir kaštuoja nemažiaus už didžiūsius vidurmesčio teatraus.

Sitame name, apart gražaus Teatro, yra dar dvi gražios salės baliams, bankietams, sokioms ir mingams. Apacioje Teatro yra dideli ruimai Biliardams ir Bowling Alleys; priešakyje ant pirmo augšto yra puikusias lietuviškas Bufetas.

Šis Teatro namas yra 75 pėdų platus ir 135 pėdų iglas, užima beveik pusę bloko. Yra tai didžiausias, gražiausias ir brangiausias budinkas visoje miesto dalyje, stovi parankiausioje vietoje, prie kurio iš visų miesto dalių yra lengva pr'važiuoti, nes Halsted karai cina kas minuta.

JIS YRA IŠSTATYTAS KAŠTAIS A. OLSZEWSKIO BANKOS.

Kas norite linksmi pra'eisti valanda liuso laiko, tai ateikite į

MILDOS TEATRA

o nesigailėsite 5c., užmokėty už tikiety. Už 5c. čia matysite geresnį Teatrą negu vidurmes-tyje už 50c.

Prasidės Kalėdų Dienoje, gruodžio 24 d. 1914 m., 2:15 valandą po pietų.

ATIDĖTAS AMŽIUS.

Senatvė, kuri yra suprantama kaip laipsniškas kuno ir proto puolimas, energijos bei apetito netekimas, užkietėjimas ir jo pasekmės ir visi trukdėsiai bei sunkumai, žinomi kiekvienam, yra labai dažnai perankstyva. Jo priežastim dangelyje atsitikimų buva koksai nors nereguliariskumas virškinimo organų veikime. Tokiuose atsitikimuose Trinerio Amerikoniskas Kartaus Vyno Elixiras turėtų būti vartojamas.

Šisai pasekmingas vaistas papras-tai greitai palengvina užkietėji-mą, kurisai yra dažniausiu truk-dėsio šaltiniu, ir tuom pačiu lai-ku sustiprina organus. Kaip tik šie dirba reguliariškai, senatvė yra atidėta. Kaina \$1.00. Ap-tiekiose. Joseph Triner, Manu-facturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Skandulingi raumenys ir suua-riai, nuilšes kunas privalėtų gau-ti gerą istrynimą Triner's Lini-ment'u. Kaina 25 arba 50c., per pactą 35 arba 60c.

RAULAI, KUR BĖGI?

NUGI PAS PETRĄ SLIAKĮ,

nes esu labai ištroškęs. Pas jį gal-ma gerai atšvėdinti, nes turi puikų bavarskų alų, ruskų ošičeną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis va-farnauja kaip perkalbėtojas tolg-muose.

PETRAS SLIAKIS,

3301 S. Halsted st. CHICAGO, ILL.

Tel. Drover 7173

MOKYKIS BARBERYSTES.

Mēs išmokiname šio lengvo, šva-raus ir greitai išmokamo amato į ko-liaas trumpas savaites; geriausi iron-gimai; expertai mokina; frankiai su-teiklama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite užduky gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,

610 W. Madison st., Chicago, Ill.

Dabar Galima Vaziuoti į Rusiją

Laiųv linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasazierius ir į Rusiją. Šitų dviejų kompanijų greitai laivai plaukia iš New Yorko ir Liverpool'į sėdomis ir subatomis kas savaitė. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkelii į Stockholmą iš Stockholm į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkortė nuo Chicago į Petrogradą 3 kliaas kaštuoja \$75.70.

Vaziuojanti Rusijon turi išsiimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

D
A
R
B
U
S

Atlieka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir
Baliams
Programas,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stillaus
reidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

DRAUGIJŲ REIKALAI

TREČIAS PUKIUS BALIUS!

parengtas Lietuvių Raudonos Rožės Palsų Klubas, atsisubas subotas vakarą, gruodžio (Dec.) 26 d. 1914 m. M. Mėdžio svetainėje, 2242-44 W. 23rd place. Balius prasidės 8-ą val. vakare. Gražys Jaracko orkestras. Įanga 25 centai.

Jaunus, senus, didelius ir mažus, kviečiame kuokantingiausiai atsilankyti į šią musų Balių, kur galėsite praleisti smagiausią šios savaitės, gražiai pasilinksinti, pasibavinti ir atsilaisvinti nuo sunkių vargų ir nelaimių. Kiekvieną malonę pasitiksime, smagiai prileisime ir pavaišysime. Širdingai kviečiame,

KOMITETAS.

36-tas PASILINKSINIMO VAKARAS
Parengtas Jaunų Lietuvių Amerikos Pasilinksinimo Klubas, atsisubas Unity Club svetainėje, 3140 Indiana ave. Nedėlios vakare sausio (Jan.) 3 d. 1915 m. Pradžią 8-30 val. vakare. Įanga 25c ypatai. Muzika Brolių Sarpatų.

Širdingai kviečia visus atsilankyti
KOMITETAS.

LIETUVIŲ BALIUS!

Parengtas Draugystės D. L. K. Gedimino, Seattle, Wash. Atsisubas subota, gruodžio (Dec.) 26 d. 1914 m. Bertoldi Hall svetainėje, Georgetown. Davaža So. Seattle arba So. Park karai; taipgi Tacoma Interurban; reiki išlipti ant Lucile st.

Maloniai užkvičiame visus lietuvius, vietinius, taip ir aplinkinių miestų, kaip jaunus, taip ir senus, abiejų lyčių, atsilankyti į šią puikų pokylį, o mes užtikrinam, jog busit visiškai užgandinti.

Svetainė atsidarys 3 val. po pietų. Muzika prasidės nuo 6 val. vakaro ir trauksis lig pusanakio.

Įanga 50c. Moterims dovanai.
Su pagarba Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo 5 draugų: J. Zakaro, J. Sepučio, Kazimiero Levickio, R. Šinkaitės—Kaltinienės, Kanapės, J. sodos, ir Barboros Simkaitės—Potramentiškos sodos, Pašilės parap. Visi Raseinių apskr., Kauno gub. Meldžiu atsilaukti adresu:

Juozapas Nasvidys,
501 N. 6th st., E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo paties Krasauckiūčių (po vyru Salomijos Stapanavičiūtės), paeina iš Vitartų kaimo, Pasvalio par. Panevėžio pav., Kauno gub. 10 mėnesių, kaip įėjai prasivalino nuo namų iš Chicago, Ill. 24 metų amžiaus, plaukai geltoni, akys mėlynos, veidas akiesiniai raudonos, 5 pėdų aukščio. Girdėjau, nuvažiuo pas Kostaną Gabrūną. Kas praneš, kur įėjai, gaus \$10.00 dovanų. Meldžiu atsilaukti adresu:

Mr. Kazimieras Stapanavičius,
120 W. 34th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyro Zigmanto Dirvanausko, kuris balandžio mėnesyje išvažiavo iš Hadson, Wyo. į Chicago, iš čion išvažiavo per agentus į mišką; gegužės mėnesyje atvažiavęs į Chicago, nesuradęs jo, ir nieko nuo to alko negirdėjau apie jį. Meldžiu, kas jį žinotumėte, pranešti man:

Ona Dirvanauskienė,
643 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozo Kvietausko. Jau 15 metų kaip Amerikoje; metal kaip negavau laiško iš jo. Jie tas praneš jo adresą, gaus \$1.00 dovanų. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsilaukti adresu:

Anna Kvietauskiūtė,
T. F. D. 3, Box 27, Rockville, Conn.

Pajieškau Ignato Kadziewsko, kuris apskričio 27 d. 1914 m. išvažiavo iš Des Moines, Ia., nežinia kur. Turu labai svarbų reikalą. Jis pats, ar kas jį žino, malonės pranešti, kur jis yra, siuo adresu:

Jos. H. Alkonis,
118 E. 5th st., Des Moines, Ia.

Pajieškau savo pusbrolio Povilo ir Antano Jocių taipogi ir Julės Jocių, pussesteres; visi paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šaukėnų parap. Meldžiu atsilaukti adresu:

Mrs. Bronislava Grygaitis,
1204 Washington ave., Minneapolis, Minn.

Pajieškau savo giminių ir pažįstamų Juozapo Zaječkausko ir Vlodo Zaječkausko, pusbrolių, ir švogerio Vaclo Guehausko, kumo Jono Dragūno ir švogerio Julijono Kvauskauskaitės ir Marės Tamulienės. Girdėjau, kad atvažiavo iš Lietuvos į Providence. Taipgi Jono Dvarecko ir Vaclo Dvarecko ir daugiau, kurie esate iš Davainiškių kaimo, Vilniaus gub., Trakų apskr. Malonėsite, jei atsilaukti žemiau paduotu adresu:

Alex Jakubaneas,
Box 433, Saffield, Conn.

Pajieškau savo brolio Jurgio Bieluko ir Juozo Skirko, švogerio. Pirmau gyveno Anglijoje, o dabar nežinau kur. Girdėjau, kad Amerikoje. Abudu iš Suvalkų gub., Jurgis Bielukas—kaimo Pilopių, Juozas Skirka—Kazlų Rudos, kaimo Kazlų. Girdėjau, kad 6 metal atvažiavo Amerikon. Jie patys, ar kas juos žino, meldžiu atsilaukti adresu:

Antanas Bielukas,
407 Central ave., Springfield, O.

Reikalavimai.

Reikalaujama daugiau apsigyventojų Utah'os rusiškoje kolonijoje. Kolonija turi apie 60 šeimynų lietuvių, latvių, rusų ir lenkų. Žemė yra labai naši, gausi geru vandeniu, žemės kaina yra pigi. Apsigyvenantiems su-

teikiama paspartis. Chicago's proper-
ties primama malonės už žemę.
D. Bulvahn, Russian Colony,
Walker Bank Building,
SALT LAKE CITY, UTAH.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: — Iš priežasties ligos
parsiiduoda už prieinamą kainą naujas
mūrinis namas, ant trijų familijų ir si-
lunus, laisvis yra su Bravaru padary-
tas ant trijų metų po kontraktu, tir-
stai lietuvių apgyventoj vietoj.

Arčiau dažiutoj antrašu:
810 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

Parduodama: mūrinis namas, ant
Normal av., tik \$4300.00, mažą sumą
įneš, likusi suma ant labai lengvų
mėnesinių išmokėsių.
Atsilaukite į A. Olszewskio Banką,
3252 So. Halsted st.

Kas turi \$500 gali įsigyti du mūri-
nių namų keturioms šeimynoms, neša
gerą randą. Netoli nuo Halsted gat-
vės ir kitų tramvajų. Likusi sumos
dalis labai lengvomis išlygomis. At-
silaukite į A. Olszewskio Banką,
3252 So. Halsted st.

Kas turi \$1000 gali įsigyti gera
mūrinį namą prie Halsted gat., tarp
31-mos ir 33-cios gat. Namas atneša
gerą randą. Likusi išmokėjimui su-
ma leidžiama lengvomis išlygomis
Atsilaukti reikia A. Olszewskio Ban-
kon, 3252 So. Halsted st.

Parduodama mūrinis namas prie
Parnell av. ir 35-tos gat., trimi aug-
stais ir užpalkyji mediniais, abu labai
pigiai. \$500 reikia įnešti, o likusi
suma lengvomis išlygomis. Atsilauk-
ti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252
So. Halsted st.

ATVIRI LAISKAI!
20 Centų už 100;
\$1.50 už 1000. Prisiųsk 2 centų, o
gausi prekių sąrašą ir pavyzdžius.
J. Dambrauckas,
917 Carlton st., Philadelphia, Pa.

GERA PROGA!

Jaunevėdams ir bevaikams pra-
gyvenimo vieta dovanai pas liet. dak
tara. Pageldajama bent mažo su
pratimo angliskai ir lenkiskai. Atsi-
liepti pas:

Dr. Jonikaitis,
4613 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

EXTRA! FARMOS! EXTRA!

Pranešu broliams lietuviams, kad aš
apie Peacock, Michigan, daugias jar
nebeapardavinėju žemių. Peacock Lit-
le Manistee River, Irons, Wellston
Michigan aplinkinių perkėmų save
Parnų pardavimo Agentūrą į patį
lietuvių centrą, Scottville, Michigan,
kur žemės ir transportacija yra ge-
riausi. Žemė yra molis su juodžemiu
arba rodis, maišytas su žvyru ir su
smėližemiu, kur jauti iš traušmo iš-
gula ant dirvų. Žemės nerastit ge-
resnės Illinois, nei Indianos, nei Wis-
consinio Valstijoj, kaip pas mus apie
Scottville, Mich. Musų žemės derlin-
giausios, laukai lygūs, keliai geri,
daugiausia žvyrų išpilti, telefonų lin-
jos, pašta į namus, visos vigados po
sonu, tik nandokitės. Yra 2 bankos
Scottville, Produktų Fabrikas, kur nuo
farmierių superka produktus ir į ke-
nus sudeda; yra surių, sviesto ir ki-
tokių fabrikių; yra 4 vėrauzės (maga-
zarai), kur perka iš fermerių javus,
daržoves ir gyvulius; yra melnyčia,
kur fermeriai susimala javus; yra ma-
šinų ir padarų, visokios krautuves,
arklių turgai; yra teatrai; yra 5
katalikiškos bažnyčios mieste ir ap-
link po farmas; tik 8 mylios iki dide-
lio portavo miesto, iš kur laivai plau-
kia tarpe Chicago, Milvaukės ir ki-
tų miestų, vandeniu veža viską labai
pigiai ir greitai. Tas musų portavas
miestas vadinasi Ludington, Michigan.
Galite laivais atvažiuoti pas mus į
miestą Ludingtoną iš Chicago, Mil-
vaukės, Manitowoc, Wis., o iš laivo
išlipęs, gali pasiekti mane per tele-
foną; aš priimsiu su automobiliu, pa-
imsiu ir apdovėsiu laukus; arba išli-
pęs, paimsi traukinį, į Scottville, kur
mano ofisas randas; nuo laivų ligi
musų kaštuoja geležinkelio tikietas
tik 17 centų, o treinais važiuojanti,
pirkietės tikietą stačiai į Scottville,
Michigan. Šioj aplinkėje turiu gra-
žiausių gatavių farmų, ant pardavimo
ir turiu pigių gerų žemių su moliu,
nedirbtų, visokio didumo ir ant viso-
lų išmokėsių galiu parduoti. Šioj
aplinkėje, arba lietuvių kolonijoje,
aš turiu pardavęs 318 farmų lietu-
viams. Dabar aš turū apėmęs kno-
geriausių žemių, kokių aš lik šiolei
neturėjau; geriausia pirkti žemės pas
mane; viena didžiausių lietuvių ko-

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
2302 So. Levitt St. Kampas 23-ias gatvės
Chicago, Illinois

K. ZURAITIS

PIRMALINIS BUFETAS

Saltas alus, gera deg-
tinė, kvepianti ciga-
rai. Pirmas avčiūnas
: kuoširdingiausiai :
3200 SO. HALSTED ST

JONAS KULIS

3259 So. Halsted st., Chicago

GENERALISKAS AGENTAS

Lankosi Chicagoj, užrašinėja

"Lietuvą". Renka apgarsinimus

ir šiaip spaudos darbus. Perka

namus, liotus ir parduoda. Ir

šiaip suteikia informacijas bizni-

reikaluose.

A. Olszewski,

"Lietuvos" leidėjas.

PIRMAS "BRUTĖS" DIDELIS

KONCERTAS

GRUODŽIO 27 DIENĄ 1914 METUOSE

M. Mėdžio svet., 2242-44 W. 23rd pl.

Pradžią 7:30 val. vakare. Įanga 35c 50c ir 75c.

Koncerto programos susidės iš choro, dainų, kvarteto,

dueto, solo. Programė dalyvaus "Birutės" Kanjlinkinkai

ir tokios įegos kaip ponis Pocienė, p. F. Jakutis, p-lės

Rudauskaitės ir t.t. Po programui bus šokiai su įvai-

riomis žaismėmis.

Kviečia visus atsilankyti "BIRUTĖ."

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!

GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO

10c KASDIENA.

Jeigu apsimate mokėti po 10c kasdien, tai

išsiysime jums ant išmokėsio labai puikų

Gramafoną sykiu su 16 rekordų (32 kaval-

kai) visokių dainų, valcy, maršų ir t.t., kuriuos

patys išsirinksite. Gerumas musų gramafonų

gvarantuotas kiekvienam rašyta gvarancija.

Išsiysime naujus specialius rekordus Lietu-

viškus, Lenkiškus, Rusiškų ir Maž-Rusiškų.

Rašykite tuojau reikalaujami katalogų ir pa-

aiškinimų įdėdami krasos ženklėlį atsakymut.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,

233 E. 14th STREET, NEW YORK.

lietuvių, mano paties suorganizuota;
antra, vigančiausia aplinkė; trečia,
esu žemės expertas, geriausiai apsi-
pažinęs su žeme ir fermeryste, esu pir-
mas didžiausias lietuvių fermerių ko-
lonijos fermeris, pirmas suorganiza-
vau didžiąją lietuvių koloniją ir ten
pravedžiau kelią prie amerikoniškos
ukiminkystės ir daviau kuoplačiusius
pamokinius fermeriui. Todėl vi-
sų lietuvių, kurie žiesko farmų pirkti,
ar kurie važiuotė žūrėti žemį ar dar
ketinate važiuoti, arba kurie esate
kada ir buvę pas manes ir neįprke,
— ty visų prašau naujai atvažiuoti. Už-
ganėdinsiu visus, nes žinau gerai, kad
aš dabar turiu geriausių žemių ir
smagiausiam krašte, kokį jūs tik
galite suvienyose Valstijose rasti.
Norinti lietuvių kolonijos mapos,
kreipkitės nuo kovos 1 d. 1915 m.,
kuomet išleisiu naują lietuvių Kolo-
nijos žemėlį.
Norintieji platesnių žinių, adresuo-
kite:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

AR JUS NORITE PADARYTI
PINIGŲ?

Cekai, 20 metų atgal, apsigyveno ant
pigios žemės Arkansase. Kiekviena
šeimyna šiandien yra verta \$10,000
arba daugiau. Kai kurie atidavė šim-
tus akry savo vaikams. Penkiolika
metų atgal siavokai mainieriai su
\$200 ant šeimynos pirkto pigią žemę
Arkansase. Jie dabar turi geras far-
mas bei namus ir yra verti po \$15,000
iki \$30,000 nuo šeimynos. Ta pati
proga laukia jus. Rašykite ar kreip-
kitės dėl pilnų informacijų. L. M.
Allen, P. T. M. Rock Island Lines,
Room 713 La Salle Station, Chicago.

SVARBU!

Išmainysiu ant loto arba par-
uosiu gerą naują namą. Namas
yra išrandavotas. Parduosiu ne-
brangiai ant lengvų išmokėsių.
Rašyk arba atsilankyk pas:

B. JASUDES,
1574 Milwaukee av., Chicago, Ill.

Joseph Rashinski,

1700 Morgan st., Chicago, Ill.

Phone Drovers 4052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIŲ DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 12 ryto, nuo 1 iki 4 po pietų nuo 7 iki 9 vak. Nedėliam pagal sutartį.

3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Priešai A. Olszewskio Banką.

Tel. Canal 4052

Dr. A. K. RUTKAUSKAS

2302 So. Levitt St. Kampas 23-ias gatvės

Chicago, Illinois

K. ZURAITIS

PIRMALINIS BUFETAS

Saltas alus, gera deg-

tinė, kvepianti ciga-

rai. Pirmas avčiūnas

: kuoširdingiausiai :

3200 SO. HALSTED ST

JONAS KULIS

3259 So. Halsted st., Chicago

GENERALISKAS AGENTAS

Lankosi Chicagoj, užrašinėja

"Lietuvą". Renka apgarsinimus

ir šiaip spaudos darbus. Perka

namus, liotus ir parduoda. Ir

šiaip suteikia informacijas bizni-

reikaluose.

A. Olszewski,

"Lietuvos" leidėjas.

PIRMAS "BRUTĖS" DIDELIS

KONCERTAS

GRUODŽIO 27 DIENĄ 1914 METUOSE

M. Mėdžio svet., 2242-44 W. 23rd pl.

Pradžią 7:30 val. vakare. Įanga 35c 50c ir 75c.

Koncerto programos susidės iš choro, dainų, kvarteto,

dueto, solo. Programė dalyvaus "Birutės" Kanjlinkinkai

ir tokios įegos kaip ponis Pocienė, p. F. Jakutis, p-lės

Rudauskaitės ir t.t. Po programui bus šokiai su įvai-

riomis žaismėmis.

Kviečia visus atsilankyti "BIRUTĖ."

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!

GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO

10c KASDIENA.

Jeigu apsimate mokėti po 10c kasdien, tai

išsiysime jums ant išmokėsio labai puikų

Gramafoną sykiu su 16 rekordų (32 kaval-

kai) visokių dainų, valcy, maršų ir t.t., kuriuos

patys išsirinksite. Gerumas musų gramafonų

gvarantuotas kiekvienam rašyta gvarancija.

Išsiysime naujus specialius rekordus Lietu-

viškus, Lenkiškus, Rusiškų ir Maž-Rusiškų.

Rašykite tuojau reikalaujami katalogų ir pa-

aiškinimų įdėdami krasos ženklėlį atsakymut.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,

233 E. 14th STREET, NEW YORK.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigų taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago's mieste. PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokėsių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą. ATVAŽIAVUSIEMS Chicago'ns iskolietuoja jų pinigų, paliktus kitose bankose. ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant rusų. SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai. PARDUODA šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bi-
las ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias būdas
vedimo rokundy biznyje. Jokis biznierių be bankos čeki

ZIRA
Plain-End
CIGARETTES
10 for 5 Cents

Du piningu Kuponsi Žėdam Bakce
visi ZIRA Kuponsi turi buti sugruntuoti
norint gauti piningus ar dovanas
Tai Cigaretės kė jums patiks
Psdaryti kad patiktų Lietuviu skoniui
Pabandyk vieną ir daugiau nerūkyti kitų cigarečių
Pardavinėja visose krautuvėse

P. LORILLARD COMPANY
New York City

Uždyka — Uždyka — Uždyka

IS PRIEŠASTIES KARŠ pripirkom už pusdykiai didelę daugybę įvairių tavorų nuo vienos subankrutėjusios Vokioskios Firmos, kuriuo rusiengėm išdalyti su mūsų laikrodžiais VISAI UŽDYKA. Tai kas dabar perka nuo mus vyrišką ar moterišką laikrodį, tai augščiau patalpintus 8 dalykus gauna prie laikrodžio VISAI UŽDYKA, tai yra:

- 1) Lencugelis, 2) Brelokas, 3) Peliukas, 4) Plunksna Fontaninė, 5) Britva, 6) Laikrodė-Budininkas, 7) Žiedas, 8) Revolveris (Modelis).

Todėl jeigu norit turėti mūsų 14 K Gold Filled laikrodį, dirbtuvės gvarantuotą ant 20 metų, su garbiausiu visame pasaulyje mechanizmu, ir tuos 8 dalykus kaip dovaną prie laikrodžio VISAI UŽDYKA, — tai iškirpti šį aparsinimą ir atsiskyti mums su 25 centais markės rankpinigiu, kad butumem persitikrine jog tikrai norit turėti mūsų laikrodį, o mes gavę tuojau išsiųsim jums laikrodį ir tuos 8 dalykus kaip dovaną prie laikrodžio VISAI UŽDYKA, o kaip skutinį atneš jums į namus ir busit užgandinti iš laikrodžio ir dovanų, tai užmokėsit tik \$7.70 ir perėjimui iškašėsit 25 centus jeigu nebutumet užgandinti, tai nemokėkit, o mes sugrąžinsim jums 25 centus.

Turime priminti, jog kur kitur už tokį pat laikrodį reikalautų nuo \$15.35 iki \$18.95, bet mes tai darom dėlto, jog tas dovanas mes pripirkom už pusdykiai, todėl ir atiduodam jas visai uždyka, kad tik kuodaugliausiai išgarsinsim mūsų laikrodžius. Atminkit, jog karė su vokiečiais nesitęs ant visados; nevisad pasitaiks tokia proca, todėl naudokitės dabar iš tos procos, kol mes dar turim tik dovanų. Rašykite pas mus šiądien; adresuokit taip:

NEW YORK WATCH CO. GERKEN BLDG. WEST BROADWAY, N. Y. CITY, DEPT. 114.
Pasarga: Perkant iš Kanados, reikalinga prisijusti visus pinigus iškalno.

D-re Maria Dowiat-Sass
Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
1st Fl. Pauline ir Wood gat.
Phone Canal 1203

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
ryc 9:30 iki 12:00 val ryt
12:00 iki 8:00 val vak
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Geraiusi Karlioutojai, Tėvyneje
nėmė. Gausit jo iš savo apieks.
igia savo išsilavinimą Vokietijos universitetuose. Čia jie yra mokinami išvystyti savo kūną kaip ir protą. Tarp gerų dalykų, juų išmintinių profesorių patariamų, yra vidutininkas vartojimas sėklyje ir apynių alaus kaip

ALMA MATER
Sisai nesulyginamas alus yra paskėmė 50 metų alaus darymo žinojimo, paremto pavymdina 20-to simetneio įstaiga. Tai yra geriausias alus iš viso, kurio yra pagaminami iš geriausių miežių ir apynių, augančių pasauliye. Užsakykite dėję šiądien.
Telefonuokite Calumet 5401 išlyk.
McAvey's Aleit Marrow yra specialūs salais iš sėklyje ir apynių sveikatai įgyti ir atgaivinti. Puikus tonikas ligoniams ir se-McAVOY BREWING CO. CHICAGO, ILL.

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno Lietuvio privalumu yra prisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

\$150
\$300
\$600
\$1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. - O - New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

GERA PROGA!

Gramatika angliskoskalbių knygtis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytiškai rašyti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Budas mokytiškai rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokiniams rašyti be mokytojo.....35c
Viso \$1.00

Kas atsisakys šios apgarsinimo iš "Lietuvos" ir \$1.00 per money order, tai gaus visus 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nuviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitytis iš visomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą įleidžia

"DRAUGAS" atsiunčia met. \$2. pusel m. \$1: Užsieniuose metams \$3, pusel metų \$1.60

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drovers 6114

Turek Savo Namuose
Geriausią Degtinę* (arielką) jei nori būti sveikas ir turėti kuom pavaisinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye
Kaipo Skany, Tvirtą ir sveiką gėrymą

Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia salava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Salunuose

STRAUS BROS. CO. - Išdirbėjai, DEPT L. CHICAGO, ILL.
216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. FODLAS KIS

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Prilima banko pinigus ir moka 3% už sudėtus. Pinigus mūsų banko duodame čekių knygtę, iš kurios parasyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir pardavda namus ir lotus. Išsamdo bankines skrynelės (boxes) po \$2.50 metams. Pardavda šiforties ir siūnė pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Penedėliais, se-ređomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėlioms, utar-ninkais ir penytėlomis nuo 10:30 iki 6 vakaro.

Telefonas Humboldt 4532

Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiskai-Turkiskos ir vi-sokių rūšių maudyklys.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiskai-Turkiskų maudyklių kambariai ir moterims.
Barzdaskutikla kruvoje. Chicago.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujausiais būdais gydymo. Visus ligonius steng-siuosi užgandinti kaip ir lig šiol. Pasitikekūmas, jog gerbama publika ir toliau mane rems, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir nak-tį. Esu specialistas ligose vaikų, mo-terų ir vyrų ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mckinane Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike. Už taip mažą atlyginimą, kad ir ribotiausias vyras ar moteris gali išmokti.

Mokiname per laiškus (korespondenciją) tobuliausiu metodu, kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname taip pat klases dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pasi-WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

\$1 i Mėnesi.

Ant mūsų gramafonų jūs galitė išgirsti savo namuose geriausias lietuviškas dainas ir muziką, kuri atneš laimę jūsų šeimynai.

Mes pardudame savo gramafonus su valstijose ant išmo-kėjimu po \$1.00 i mėnesi. Mes taipogi pardudame savo specia-li gramafonų už "cash" pinigus, su 24 dalimis ir muzika uždyka.

Parašykite mums, ir mes iš-sysk prisijusime jums pilnas smulkenas ir mūsų putkų il-lustruotą katalogą uždyka.

Royal Phonograph Co.,
91 East 4th St., Dep. 70,
New York, N. Y.

So. Halsted Furniture House
3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pinigais gauname geresnius tavorus ir pigiau negu kiti pirkdami ant kredito, užtai mes ir pigiau pardudame už kitus.

Turime visokių naminių rakandų didžiausiam pasirinkime ir dabar pardudame labai nu-mažintomis kainomis. Pas mus rasite pasirinkimą nuo pigiausių iki vi-dutnės rūšies tavorų.

Mūsų patarnavimas greitas ir mandagus. Reikalaujantiems pardudame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais: Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drovers 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

Lietuviškų Knygų Krautuvė

Mylėtojai gerų knygų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti anglišką kalbą, kviečiami pirktie Knygas iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliskos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai indami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė atdara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsiųskusiems, pasisūnė katalogą dykai. Adre.: M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd St., CHICAGO, ILL.

Naujas Savaitinis Laikraštis "ATEITIS"

"Ateitis" yra bepartijinis laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kultūros reiklams. Tai pina daugybę įvairiausių dalykų. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik \$1.50 metams, o 85c. pusel metų.

"Ateitis" išleidinėja bendrovė, in-korporuota ant \$25,000. Da-bar laikas užrašyti "Ateiti". Reikalaukit vieno nume-ro pažūrėjimui uždyka. Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Prilima pinigus į Banką užėdi-jimui nuo vieno dolliaro ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siūnčiame pinigus į vi-sas svieto dalis pigiai, greitai ir tel-singai, o svetimų žemių pinigus mal-nome, perkame ir pardudame. Par-ducodame šiforties ant visų linijų ir krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir du-da rodą lietuviams visokiuose at-tikimuose ir reikaluose ypatingai tr-pa-lybiškais. Tik kreipkitės višminė-to antrašu.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS
1' stuvis Gydotojas ir Chirurgas
325 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, už-sėdėjusias ir pasilėpusias vyrų ligas

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Slovak Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1178

Lietuvių advokatas, baigė teisės mokslus A. n. rkovos. Veda lietuviškas bylas, dalyvauja ir te-minališkais visuose teismuose (sąjūdoje).
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31-ao
Telephone Yards 4398

J. G. Mezlaizskis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

**10 METŲ
Kaip Lietuva
Atgavo Spaudą**

Visi privalt zinoti, kokią milžinišką svarbą turi spau-da kiekvienos tautos kultu-riskam gyvenime. Todėl pa-tariame perskaityti labai žin-geidžių ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Ši knyga yra perskaitytu visoms laikraštų skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus at-gavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 pusla-piai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnį skaitlių,—dar pigiau.

Adresuokit, kartu prisijusdami ir pinigus:
Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

K. KATUTIS
LIETUVIŠKAS
GRABORIUS

710 W. 18th St. Chicago

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmetui

"ISEIVIŲ DRAUGA"

Vienintelė Didžiosios Britanijos lie-tuvių-katalikų-tautininkų laikraštis, einantį kas dvi savaiti. Kaina su prisijutimu į namus metams \$1—pus-metui — 60 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Geriausia Gyduolė PLAUKAMS

sustiprina skieplą, sudidina tankiną, plaukus padaro švelnius, blizgčius, yra geriausias vaistas nuo Dandruff "Nuskyti" varojant du ar tris kartus į švelnė, sustiprina plaukų šaknį. Trinkle gerai ir skieplą, ant šaknų kas antra ar trečia diena.
Prekė 50c ir \$1.00.

F. A. POSZKA'S PHARMACY
3121 So Morgan Street
Tel. Yards 695 CHICAGO, ILL.

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo gimimo priguli prie kokio nors sąryšio atskirų asmenų. Toki sąryšiai, arba draujijos, žmonių paprastai kalbėj vadina taut. mis.

Ethnologija užsima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmo-nių, stovėčių ant visokerlopo kultūros laipsnio. Ethnologija yra tai vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti ir pažinti žmonių gyvenimą ant visos žemės paviršiaus, o jis ne visur vienoks, nevisur ant žemės tie patys žmonės gyvena, taigi tas šitirta tik pabaigoj IX-to šimtamio. Čio. Visi žmonės vystosi ir kipi. tik ne visi vystosi vienodu greitumu: vieni galvalai su plevratu, stengiasi kitus prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atsitolti. Tą ma-tome ir šiandien, susidėdėdėje iš nevienodų galvų, viešpatystėje: valdanti tauta stengiasi pamušti kitokios kilmės galvalus ne tik pa-lauktyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, įdėdyti savo tau-tystės jūrose.

Ethnologiję, aiškiaus sak: nt, užsima aprašymu, į dalinimau į natu-ralies grupas gyvenančių kur nors ant platus žemės paviršiaus žmonių ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyventojai pirma europiečiams visar nežinomų žemės dalių.

Pažinimas žmonių visokių tautų, u rasių ir pobūdžių yra labai naudingas ir žingedus kiekvienam civilizuiatom žmogui: nepažįstant ethnologijos, negalima sąvęs skaityti apšvietus žmogumi.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Drą M. Haberlandtą ir Letourneau, sutaisyta L. Sero. Knyga didėles vertės su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių tipų. Spauda graži ir aiški, puslapių 687, kaina.....\$2.00
Su grynais audimo aparais.....\$2.50
Norėdami gauti šią knygą, kreipkitės šiuol adresu:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

Pigumynai vyrų ir jaunikaitių aprėdų

Nauji, ant užsakymo padaryti pavaariniai stutai, vilnoniai, po \$35, \$45 ir \$50, dabar par-siduoda nuo \$10 iki \$20. Devėti stutai, kurie buvo padaryti už \$40 ir \$50, dabar parsiduoda už \$5 ir angščiaus.

Didelis pasirinkimas ant užsakymo padarytų kelnėlių, padarytų už \$4, \$5 ir \$6, dabar parsiduoda už \$2.50.

Speciališkumas ant kupurų ir valizų drabu-ziams.

Paduoti užsakymal veikiai aprupinama.

S. GORDON
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ STORA
1415 S. Halsted St. Chicago, Ill.